Noviny bohácskou elitou nenávidených a obávaných

ŽERME BOHATÝCH

Číslo 5 * Marec 2003 * Rocník 3 * Dobrovolný príspevok

Vydáva PRIAMA AKCIA – slovenská sekcia Medzinárodnej Asociácie Pracujúcich (PA-MAP)

Železniciari písali históriu

Štrajk ukázal správny smer

Koncom januára a zaciatkom marca ochromil slovenské železnice štrajk. Jeho súvislosti sme rozoberali v dvoch špeciálnych vydaniach Žerme Bohatých, ako aj na webstránke www.csaf.cz. Nasledujúci článok je pokracovaním analýzy a zhodnotenia celej situácie.

Ked banky urcujú priority

Klúcovým v celom spore je úver Európskej investicnej banky (EIB) z júla 1999. Tento fakt sa vmédiách takmer nespomínal. EIB vlastní 15 clenských štátov EÚ, ktoré majú právnu zodpovednost za jej riadenie. V podstate je nástrojom presadzovania politiky EÚ. Hlavne istého druhu politiky.

Podla Centra pre podporu miestneho aktivizmu je EIB „... spomedzi bánk pravdepodobne najvýznamnejším podporovatelom dialnicnej a cestnej infraštruktúry v Európe, ktorá je súcastou tzv. Transeurópskej siete (TENs). V rokoch 1989 až 1998 EIB poskytla krajinám strednej a východnej Európy vyše 2,32 mld. EUR na výstavbu a rekonštrukciu dialnic, zatial co na modernizáciu železníc dvakrát menej ...“ Plán TENs je dielom Európskeho okrúhleho stolu priemyselníkov (ERT), ktorý hrá významnú úlohu pri zásadných rozhodnutiach v EÚ. Tvoria ho hlavy 45 najväcších európskych korporácií (napr. Siemens, Nokia, Renault atd.), presadzuje (ich) investicné megaprojekty asnaží sa oodbúranie bariér pre volný pohyb tovarov a služieb. TENs mal medzi rokmi 1994-99 stát 400 mld. EUR, do roku 2015 má docielit 40 % nárast dopravy a spôsobit zvýšenie emisií skleníkových plynov o 15-18 %.

V podstate stací vediet, aké boli podmienky úveru EIB a je jasné, že to bol úver katastrofálny (nawše, krytý štátnymi zárukami). Kto sa pýtal nás? Nikto. Kto na to doplatí? My. Komu to je jedno? Bohatým amocným. Kto z toho bude tažit? Automobilová a autobusová lobby.

(pokracovanie na strane 3)

Nevídané gesto: predseda štrajkového výboru odmieta podat ruku ministrovi dopravy. Zdá sa, že pána Schmidta zatial obchádzajú maniere Saktora ci Machynu. Tí by Prokopovica hádam aj vyobjímali...

Vitaj v kapitalizme 21. storocia

Novela zákonníka práce

Pochybné akcie s pochybným efektom

Zaciatkom januára odborári vyše 10 dní protestovali pred ministerstvom práce. Akciami vyjadrili svoj nesúhlas s pripravovanou novelou Zákonníka práce a postávaním pred budovou ministerstva mali vyvinút tlak, ktorý by viedol k prijatiu ich pripomienok. Onovele boli dokonca ochotní zvolat referendum. Saktor najprv hrozil dalšími akciami, aby hned na to chválil Kaníka, že odborárov prijal do zasadacky ministerstva. Na ministra mali akcie zjavne nejaký vplyv, ked 12. januára vyhlásil, že už nie sme v dobe triedneho boja, kde platí zlý zamestnávatel = vykoristovaný zamestnanec. Ono, nieco na tom pravdy bude, lebo fakt je ten, že nielen „zlý“ zamestnávatel, ale zamestnávatel ako taký rovná sa vykoristovaný zamestnanec. Že sa na nás šéfovia usmievajú a používajú rôzne triky personálneho manažmentu, ešte neznamená, že si neprisvojujú nadhodnotu práce a že pre nich nie sme len „ludskými zdrojmi“. Každý zamestnávatel je parazit a vykoristuje. Že to niektorí vedia pekne zakryt, na veci nic nemení. Pán minister má teda pravdu len s tým triednym bojom. Aby tu bol, musela by tu byt masa organizovaných pracujúcich, ktorá by bojovala za beztriednu spolocnost. Tak daleko nie sme. Triedny boj tu nie je, ale zato tu na každom kroku máme sociálne vrenie, ktoré môže prerást do otvorených sociálnych stretov. No, spät k odborom a novele.

(pokracovanie na strane 5)

Z OBSAHU:

ŠTRAJK NA ŽELEZNICI
Nezvládnutá situácia
Útok na železnice na celom svete
NOVELA ZÁKONNÍKA PRÁCE
VOJNA V IRAKU
O co ide a ako ju ochromit
Ako vlády ženú ludí do vojny
Ide o to vyjadrit sa
KULTÚRA
*CD, *.mp3, *.divx, *.mpeg a tie dalšie alebo*
Kultúra pre nás, nemajetných
ANTIFAŠIZMUS
Mor sa šíri...
Z BOJOV VO SVETE
TAK ŽIJEME
Další den 24-rocného starca
KOMENTÁRE
Ste chorí? Ok, ale máte na to?
Snažíme sa im to však znepríjemnovat

Vojna v Iraku

O co ide a ako ju ochromit

Pri skúmaní prícin vojny vIraku môžeme dospiet k dileme, co je vlastne pravda aodkial cerpat hodnoverné informácie. Pohodlné riešenie je rezignovat avziat to tak, že verit sa nedá nicomu. Zodpovednejšie mi však príde preštudovanie si dokumentov, ktoré hovoria o kríze na Blízkom východe otvorene – dokumentov americkej vlády. Ak ich skombinujeme s historickými poznatkami, alternatívnymi informáciami (teda inými ako tými, ktoré do nás hustia masmédiá) a ocitými svedectvami, obraz otom, co sa deje a co sa bude diat zacína byt ovela jasnejší. Najprv si objasnime dôvody, preco Saddám odsunul Usámu z prvej priecky americkej hitparády nepriatelov.

Svetová nadvláda USA

Plány novej americkej politiky predstavuje Projekt pre nové americké storocie (PNAC). Jeho základné argumenty sú obsiahnuté v dokumente zo septembra 2000 s názvom „Opätovné vybudovanie obrany Ameriky: Stratégia, jednotky a zdroje pre nové storocie“. Podla neho musia USA:

a) Presunút svoje stále jednotky do južnej Európy, juhovýchodnej Ázie a na Blízky východ
b) Zmodernizovat americkú armádu, vrátane modernizácie stíhaciek, ponoriek a vojnových lodí
c) Vybudovat globálny obranný protiraketový systém a strategicky ovládnut vesmír
d) Ovládnut „medzinárodný spolocný priestor“ internetu
e) Zvýšit výdaje na obranu na minimálne 3,8 % HDP.

Dokument naznacuje, že nemá íst len o pripravenost k vojnám. Vojny sa majú reálne viest, aby všetci videli americkú svetovú nadvládu. Tento fakt potvrdil v auguste 2002 Richard Perle, predseda americkej Rady pre obrannú politiku a clen PNAC. Pocas jednej z prednášok hovoril o zámere dobyt Irak, Saudskú Arábiu a Egypt. Donald Kagan, jeden z hlavných clenov PNAC, ocakáva, že USA si po vojne vytvoria vIraku trvalé vojenské základne, obrovskú zbran pre útok na ktorýkolvek štát v regióne.

Ochrana demokracie

Americká vládna propaganda sa medziludmi snaží navodit atmosféru strachu a nenávisti, v ktorom sú ich vládcovia „ochrancami demokracie“, ktorí odhodlane bojujú proti terorizmu abránia demokraciu. Tento portrét „vojny proti terorizmu“ sa dá velmi lahko narušit. Stací poukázat na históriu Al-Kajdy a islamských brigád (výtvory CIA). Okrem toho, množstvo oficiálnych prehlásení a správ americkej tajnej služby potvrdzuje prepojenie medzi jednotkami jej vojenskej špionáže a predstavitelmi Al-Kajdy – Bosna (polovica 90. rokov), Kosovo (1998-99) a Macedónia (2001). Dokumentované dôkazy potvrdzujú aj to, že Al-Kajdá je podporovaná pakistanskou tajnou službou ISI. Tá mala hrat istú rolu vo financovaní útokov z 11. 9. 2001. Acuduj sa svete, ISI má úzke pracovné vztahy so CIA. CIA je zas inflitrovaná vAl-Kajde. Toto prepojenie nasvedcuje, že 9. 11. nedošlo k žiadnemu „zlyhaniu tajných služieb“. Samovražední únoscovia nekonali zvlastnej vôle. Boli postavami v starostlivo plánovanej operácii tajnej služby. Žeby o nej CIA skutocne nevedela?

(pokracovanie na strane 6)

Úvodné slovo redakcie

Vitaj pri už piatomísle Žerme Bohatých aprvom redakcnom úvode, v ktorom chceme upozornit na pár vecí.

Príloha k ŽB 5. Ide o dva špeciálne vydania ŽB, ktoré sme distribuovali medzi železniciarmi pocas ich štrajku v snahe aspon takto vyjadrit solidaritu ich boju. Vzhladom k tomu, že náš rozpocet je velmi malý, príloha je len v 250 xerokópiách. Problém je, že to sú kópie, ktorých tlac máme zadarmo (za co velmi dakujeme) adalšia tlac zadarmo, žial, nie je možná. Ak teda ŽB 5 prekrocí náklad 250 ks (co vždy záleží od okolností), je možné, že prílohu obsahovat nebude. Nemusíš ale zúfat, na požiadanie ti urobíme kópiu a zašleme, len sa ozvi.

Cena. Noviny sú stále za dobrovolný príspevok a veríme, že to tak aj zostane, aj napriek že nám žiadne vydanie neprinieslo spät ani polovicu nákladov, ktoré sme don – z vlastných vreciek – vrazili.

Príspevky od teba. Vítané! Na to, aby clovek nieco napísal, nemusí byt žurnalista (ani my nie sme). Uvítame príspevky otom, ako vytácaš aignoruješ šéfov, aké máš skúsenosti so zdieraním anátlakom na pracovisku, ako mu celíš. Hocico. Budeme len radi. Žerme Bohatých má byt hlavne fórum, kde si budeme vymienat naše skúsenosti, hlasom našej nespokojnosti, zúfalstva a zároveň odhodlania nielen nadávat, ale veci aj reálne menit. Nic podobné tu neexistuje a, prinajmenšom nám, to velmi chýba.

Žerme Bohatých rovno domov. Ak sa nechceš spoliehat na to, že dalšie císlo dostaneš náhodou na nejakej odborárskej akcii, napíš nám anoviny ti budeme. posielat priamo domov. Nie je nic jednoduchšie.

Nuž, asi tolko. Všetko ostatné nájdeš vo vnútri.

S pozdravom, vecne hladná redakcia Žerme Bohatých

Z hlavných správ sa nedozvieš, že...

Štrajky v San Salvadore

Dvadsat aktivistov sa 8. januára zamklo v národnej katedrále v Salvadore na protest proti vládnemu plánu privatizovat národný zdravotnícky systém. Pred katedrálou demonštrovali tisíce ludí, ktorí nesúhlasia s privatizáciou. Už predtým sa uskutocnilo niekolko protestných akcií vrátane štrajku lekárov apracujúcich v zdravotníctve, ktorý v januári vstúpil do štvrtého mesiaca trvania. Protestujúci žiadajú: odvolat plán privatizácie, odchod armády, ktorá obsadila nemocnice, aby zlomila 4-mesacný štrajk, obnovenie jednaní s vládou.

Zdroj: www.indymedia.org

Hrubou silou proti pražským „tramvajákom“

V skorých ranných hodinách 3. februára 2003 sa zacal v Prahe štrajk vodicov elektriciek. Zvolal ho malý odborový zväz Federácia vodicov elektriciek (FRT), ktorý žiadal zrovnoprávnenie vodicov elektriciek, autobusov a metra. Poukazoval aj na nefunkcnost vedenia, predimenzovanost rôznych riaditelstiev odštepných závodov i generálneho riaditelstva. Kým zamestnancom rástli mzdy za posledné roky minimálne, vedenie si zvýšilo odmeny dvojnásobne.

Do štrajku vyšla FRT po fiasku „odbornej“ štúdie (podla nej v Prahe jazdia elektricky v podstate bez vodicov) a po vyhrážaní zo strany manažmentu. Kvôli zastrašovaniu a obavám z násilia sa štrajku ucastnilo len asi 30 % zamestnancov. Vedenie reagovalo najatím brigádnikov a odmenami pre štrajkokazov. Odborári zas odpovedali blokádou výjazdov niekolkých diep, aj pod hrozbou násilia. Privolanie policie a súkromnej bezpecnostnej služby vyústilo na niekolkých miestach do útoku na odborárov a bitiek. Na jednej strane štrajkujúci, na druhej SBSkári, policia a dokonca aj štrajkokazi. Štrajkujúci sa bránili, no neubránili. Výnimkou bolo depo Motol. Tam hrozby a uplatnenie násilia nezabrali. Naopak, štrajk vydržal po celú ohlásenú dobu (do polnoci) a k štrajkujúcim sa po vzhliadnutí videozáznamu zpolicajného zásahu pridala aj celá popoludnajšia smena!

„Tramvajáci“ poukazovali na podobné problémy ako slovenskí železniciari (vyhrážanie zo strany manažmentu, nefunkcné vedenie, priepastné príjmové rozdiely, dezinformácie vedenia o vysokých príjmoch zamestnancov, ktoré sú možné jedine vdaka stresu a nadcasom atd.). Akcie sa však odlišovali, a to najmä mierou podpory štrajku zo strany samotných zamestnancov, dlžkou trvania štrajku a represiami použitými k jeho potlaceniu. Ani jeden štrajk nedosiahol reálne výsledky a v oboch prípadoch sa zvažujú dalšie kroky odborov.

Co stojí za pozornost je fakt použitého násilia. U nás si ho vedenie velmi nemohlo dovolit, ale v Prahe bola situácia odlišná a v Motole ukázala, že sebaobrana vlastného boja si nutne vyžaduje odvahu a solidaritu. To sú zbrane proti strachu a násiliu.

Záver: verme si, komunikujme medzi sebou, sledujme skúsenosti z bojov na iných pracoviskách vo vlastnom i inom odvetví. Ak sa nenecháme rozhádat a znepriatelit masmédiami, hrozbami šéfov, pesimizmom a stupídnym „aj tak to nedokážeme“, môžeme vybojovat všetko. Lebo, to oni potrebujú nás, nie my ich. To je celá pointa.

Zdroje: Svobodná Práce 27, fsa.anarchismus.org, alarm.solidarita.org

Vítazný štrajk vo filipínskom cukrovare

Šestdnový štrajk v cukrovare Central Acucarera der Tarlac v meste Tarlac skoncil 27. februára potom, ako vedenie pristúpilo na takmer všetky požiadavky štrajkujúcich (okrem iného, okamžité uhradenie lekárskej starostlivosti, obsadenie uvolnených pracovných miest zamestnancami na pevný pracovný pomer, sezónni robotníci majú byt po 6 mesiacoch automaticky prijatí do pevného pracovného pomeru atd.).

Zdroj: www.alarm.solidarita.org

Nepokoje v Bolívii

Na základe rady Medzinárodného Menového Fondu znížit štátny deficit z 8,6 % na 5,5 % sa 11. februára 2003 rozhodla bolívijská vláda zapracovat do nového rozpoctu zvýšenie daní z príjmu a škrty vo výdavkoch. Do ulíc La Plaz, Santa Cruz a Cochabamba vyšli tisíce ludí. Špeciálna zásahová jednotka, ktorá nesúhlasila s vládnym plánom, odmietla zakrocit. K demonštrantom sa pridali aj stredoškoláci, ktorí potom, co ich napadla polícia, zaútocili kamenmi na prezidentský palác. Bola povolaná armáda, proti ktorej použila polícia slzotvorný plyn. Armáda zacala ostrú palbu, najmä pomocou snajprov na strechách. Na zemi zostali vyše tri desiatky mrtvych, vrátane lekárov, ktorí práve ošetrovali zranených! Následne došlo k rabovaniu budov vlády a strán, ako aj velkých obchodov. Vláda kapitulovala, prislúbila, že stiahne svoj návrh a zvýši platy policajtom.

17. februára vyšli do ulíc desattisíce pracujúcich a študentov, aby si pripomenuli pamiatku obetí nepokojov. Žiadali tiež rezignáciu prezidenta. Casovo sa akcie kryly s 48-hodinovým generálnym štrajkom zvolaným Bolívijskou federáciou práce (COB).

Zdroj: www.alarm.solidarita.org

Kanadské nemocnice v divokom štrajku

Vyše 1 000 zamestnancov nemocníc (prevažne žien) vo Vancouveri sa 28. januára 2003 ucastnilo nelegálneho divokého štrajku a piketov. Rok predtým bola v tento den prijatá legislatíva, ktorá sa snaží znicit dohody uzatvorené odbormi a signalizuje posun k privatizácii zdravotníctva. Odvtedy došlo k rušeniu zdravotníckych služieb, zatvoreniu niekolkých nemocníc a prepusteniu stoviek zamestnancov v oblasti. Po štrajku nasledovala demonštrácia niekolko tisíc pracujúcich v meste. Prezident Asociácie zamestnávatelov v zdravotníctve prejavil ochotu jednat s odbormi. Slovami jednej odborárky: „... To ukazuje silu ludí, ktorí pracujú spolu a snažia sa povedat, že musíme robit, co od nás situácia vyžaduje. Že musíme robit nátlak, aby sme zachránili lekársku starostlivost a bojovat za dobre platenú prácu. A nátlak funguje.“

Zdroj: www.infoshop.org

Kto sa dotkne odborára, zle dopadne

Asi 300 odborárov ozbrojených ocelovými tycami napadlo 25. februára 70-clennú bezpecnostnú službu podniku Doosan Heavy Industries v juhokórejskom *Cangwone*. Pri strete bolo zranených celkovo 34 pracujúcich a clenov ochranky. Mimo to, došlo k znacným materiálnym škodám. Prícinou stretu bolo napadnutie jedného z odborárov ochrankou, ked chcel vyvesit transparent. Robotníci majú stále v pamäti aj samovraždu kolegu z januára (upálil sa pred fabrikou na protest proti represívnym praktikám podniku). Olej do ohna pridalo odhalenie dokumentov manažmentu, kde sa rozoberá možnost ukludnit nespokojných robotníkov „vo vojenskom štýle“.

Zdroj: www.alarm.solidarita.org

Belgickí odborári vzali vedenie ako rukojemníkov

Na protest proti hrozbe prepúštania boli 17. februára šiesti vrcholoví manažéri oceliarne Cockerill Sambre SA zamknutí v univerzitnej budove. Materská spolocnost Arcelor oznámila zmrazenie investícii do fabriky, co môže spôsobit prepustenie až 2 000 zamestnancov. Týžden predtým bolo 6 000 zamestnancov v jednodnovom štrajku a odbory varovali pred dalšími akciami. Oceliari si získali rešpekt svojimi militantnými priamymi akciami. V 80. rokoch prerástla jedna ich demonštrácia do hromadnej bitky s políciou v hlavnom meste. Pocas štrajkov pred niekolkými rokmi sa militanti dokonca pokúsili buldozérmi naberat a vytlácat policajné autá z dialnice.

Zdroj: www.infoshop.org

Reálny dopad trendu presúvania podnikov do krajín Tretieho sveta postihol v lete 2002 aj Newell Window Fasion inc., korporáciu špecializujúcu sa na inštaláciu okien. Továren patrí americkej korporácii Newell-Rubbermaid, ktorá v januári 2000 skúpila pobocky Newell (štyri sú vo Francúzsku, jedna v Španielsku a Británii.). V mestecku Negrepelisse na juhozápade Francúzska bol miestny závod jedným z najväcších zamestnávatelov v oblasti. Zamestnanci najprv nepochopili, co sa vlastne deje. Precitli, až ked im šéf povedal, aké nízke bude ich odstupné. Rozhodli sa konat...

Všetko je raz prvýkrát

Spor a zaciatok odporu

Zaciatkom leta bolo zamestnancom oznámené, že (najmenej) dve pobocky - Negrepelisse a Ablis (pri Paríži) - budú do Vianoc zatvorené a výroba sa presunie do „Tretieho sveta“. Redukcný plán bol dost tvrdý ana hranici zákona. Za každý odrobený rok mali dostat odstupné vo výške 6-dnovej mzdy. Kto si odrobil, napríklad 15 rokov, nemal dostat ani 5-mesacné odstupné!

Kedže v pobocke v Negrepelisse bolo len málo militantov (rozumej, radikálnych pracujúcich) asympatizantov priamych akcií, zamestnanci požiadali o pomoc francúzsku sekciu MAP – Národnú konfederáciu práce (CNT). Tá pomohla s organizovaním verejných zhromaždení. Prvé bolo 20. 9. 2002 a zamestnanci na nom hovorili o dôstojnosti a solidarite, nadobudli silu a odhodlanie adohodli sa, že vyjdú do štrajku afabriku budú okupovat. Taktiež zostavili zoznam požiadaviek, vrátane vyššieho odstupného. Muselo sa konat rýchlo, pretože vedenie malo zasadat 24. septembra. Vidiecky Podporný Výbor (PV) zložený zo zamestnancov, príbuzných, dôchodcov, maloobchodníkov atd. (ludí, ktorým nehrozili tak silné represie) 23. septembra zablokoval dvere do dielní. Solidarita bola spontánna. Výbor vyzval pracujúcich k obsadeniu továrne. Ešte pred týždnom tak arogantné vedenie, bolo zrazu paralyzované! Tá istá scéna sa opakovala aj 24. septembra. Atmosféra bola perfektná, umocnená pekným slnecným pocasím. Na miesto prišiel aj zástupca miestnej správy, bol však vyzvaný k odchodu. Nechceli, aby celý prípad zneužila politická strana. Boj sa rozpútal aj v miestnej tlaci: noviny ,,Depeche du Midi“ sa lživými clánkami o protestných akciách, zamestnancoch a PV pridali na šéfovu stranu. Tvrdili, že dôkaz neorganizovanosti Výboru je ten, že na cele nemal žiadneho prezidenta. Výbor odpovedal letákom, kde a vysvetlil, že nepotrebuje žiadneho prezidenta, aby bol organizovaný, pretože všetky rozhodnutia sa prijímajú kolektívne na Všeobecnom zhromaždení (VZ). Dalšie miestne noviny „Le Journal du Tarn“ písali objektívnejšie aútocili aj na neférové clánky konkurencie, dokazujúc ich lživost. 25. septembra, po púhych troch dnoch blokády pristúpil šéf na rokovanie. Ponuky boli však nedostatocné. Zamestnanci žiadali odstupný plat vo výške 12-tich mesiacov pre všetkých, plus jeden mesiac za každý rok odrobený v továrni. Šéf odmietol.

Ide do tuhého

Všeobecné zhromaždenie sa 1. októbra zhodlo na zotrvaní v boji: zamestnanci formálne vstúpili do okupacného štrajku a továrenobsadili. Po troch dnoch prišiel šéf s novým návrhom, opät nedostatocným. Záver VZ: boj pokracuje! V tom istom case sa nadviazali kontakty s dalšími pobockami Newellu. Abliská pobocka, ktorá mala byt takisto zrušená koncom roka, sa dala do pohybu. Vyšli do štrajku spolu s Negrepelisse a zacali koordinovat svoje akcie. Spolu štrajkovalo už takmer sto ludí. Pre svoj boj požiadali podporu aj zvonku. Dostala sa im aj od viacerých sekcií MAP, vrátane Priamej Akcie.

Po týždni štrajku sa však prejavila akási mrzutost a nevrlost. Pre všetkých pracujúcich to bola prvá skúsenost (a to tam niektorí pracovali už 30 rokov) a niektorí sa až báli. V pondelok (cíže po víkende) sa zacali militantov CNT stránit. Pár štrajkujúcich s clenmi CNT odmietlo diskutovat, iní o nich zacali viest velmi cudné reci. Co sa stalo? Skutocnost bola taká, že pocas víkendu niekto rozšíril v mestecku text – údajne z internetu – v ktorom boli anarchisti spájaní s atentátnikmi. CNT bola v tejto ohovárackej kampani vykreslená ako banda chuligánov. Bolo teda po všetkom?

Nie, pretože nakoniec sa našli ludia, ktorí sa dali dokopy a asi 15 štrajkujúcich sa rozhodlo navštívit dalšiu fabriku v Tremblaye (pri Paríži, 800 km od Negrepelisse), kde firma sídlila. Tam sa chceli pridat k delegácii z továrne v Ablis, kde sa tiež štrajkovalo kvôli rovnakému problému. Chceli sa stretnút s pracujúcimi z Tremblaye.

Solidarita a odboroví funkcionári

Po príchode spolocným autobusom ich na parkovisku pri fabrike privítal „podivný výbor“: generálny riaditel, vedúci personálneho oddelenia a skupinka policajtov. Bolo ocividné, že riaditel chcel, aby policajti dostali „anarchistických predákov“ len co vystúpia z autobusu. Jeho prvá otázka bola: „kde sú predáci?“ Chcel zdiskreditovat štrajkujúcich, že sú riadení zvonku. Neuspel. Štrajkujúci konali na princípe samosprávy pracujúcich, nemali „vonkajších vodcov“ a jeho aj fízlov poslali do teplých krajín.

Po stretnutí s delegáciou z Ablis odišli spolocne do fabriky Tremblaye, kde zistili, že pracujúcim tam nikto nepoveda, že prídu! Reformistické odbory však boli informované velmi dobre: pár ludí zo socdemáckych odborov FO a komunistických CGT, spolocne s delegátom CGT z Negrepelisse (prišiel vlakom den predtým, nechcel ist autobusom so štrajkujúcimi...) prišlo s malým letákom, ktorý ani nebol podpísaný! Tieto reformistické odbory chceli spochybnit jednotu medzi radovými zamestnancami. Manéver im nevyšiel: štrajkujúci dlho diskutovali s miestnymi zamestnancami a nakoniec zorganizovali spontánnu demonštráciu v uliciach mesta, kde asi 200 ludí (asi polovica pracujúcich Tremblaye), skandovalo heslá proti šéfom.

No, zatial co prebiehala demonštrácia, delegáti FO a CGT jednali so šéfom a podpísali dohodu, ktorá síce priniesla viac ako sa ponúkalo na zaciatku, no ovela menej ako sa dohodlo na VZ štrajkujúcich. Ak by sa štrajk rozšíril, vybojovalo by sa ovela viac. Po dohode sa opät zacalo pracovat, ale na 20 % výkonu bežnej výroby. Mesiac po štrajku bola fabrika definitívne zatvorená.

Bilancovanie

O niekolko týždnov sa skupinka bývalých štrajkujúcich obrátila na CNT so žiadostou o stretnutie a bilancovanie celej akcie. Najprv chceli vediet viac o CNT, kto sú anarchosyndikalisti v skutocnosti, ako chápu súcasnú a budúcu spolocnost... Dlho sa hovorilo aj o boji – o jeho dôležitých momentoch, o ažkostiach, o pocite byt rozdrvení velkou silou, ako aj o tom, že niektorí si vycítali, že neboli tvrdší. Analyzovala sa úloha reformistických odborov (CGT, FO). S výnimkou jedného ci dvoch (samozrejme, vrátane delegáta CGT), každý potvrdil, že pocas boja im došlo, že reformisti ho sabotujú. Ústrednou témou diskusie bolo chápanie triednej solidarity, ktorá je lokálna a zároveň globálna. Pocetné prejavy solidarity z celého Francúzska i zvyšku sveta (USA, Slovensko, Anglicko, Japonsko, Španielsko, Rusko, Cesko, Nemecko, Srbsko, Polsko...) boli pre štrajkujúcich skutocne úžasným zážitkom.

Bývali štrajkujúci nakoniec uznali, že ešte stále sa dá bojovat, aj v malom meradle a postarat sa o vlastné problémy samosprávou pracujúcich v každodennom živote. Niektorí prejavili vôlu bojovat po boku CNT.

Spracované podla novín Combat Syndicaliste vydávaných CNT-MAP

Stranu pripravil -mt-

Železniciari písali históriu

Štrajk ukázal správny smer

(pokracovanie zo strany 1)

Aj v bordeli hospodária lepšie

V roku 1995 bol podiel celkových dlhov na celom majetku železníc 10,1 %, v roku 2001 až 56,4 %. Ide o 48,7 mld. Sk, z toho približne 18 mld. Sk sú dlhy štátu za nezaplatené výkony vo verejnom záujme. Od roku 1995 sú železnice v strate, ktorá v 2001 dosiahla 3,4 mld. Sk a do straty sa dostala dokonca aj nákladná doprava. Meciarom i Dzurindom dosadený manažment situáciu len zhoršil. 1. 1. 2002 vznikli dva podniky – ŽSR a ŽSSR. ŽSR prebrali vyše 80 percent úverov. A keď potom Dzurinda povie: „Transformácia železníc sa nemôže urobit spôsobom „zacvakajte celú sekeru a potom s tým nieco urobíme“, vo vrecku sa mi fakt otvára kudla.

Matematika vedenia a vlády – propaganda plná lží

Železnice chceli tri mesiace na oddialenie rušenia dopravy, co by stálo 120 mil. Sk. Podla ministra Prokopovica je prícina tá, že ŽSSR dostala od štátu na prevádzku výkonov vo verejnom záujme menej. Vyšlo z toho, že to vystací len ak sa zruší 25 tratí a 200 vlakov. Nevediet o úvere EIB, aj uverím.

Bez komentára:

5. 2. 2002, www.sme.sk, názor železniciara:

„Co sa týka prezamestnanosti, aj ja vidím nejakú rezervu, ale nie 30 %. Lenže najskôr prepúšťajú tých, ktorí to tahajú a na ostatných naložia ešte viac, spolu zo zdvihnutým prstom.“

4. 2. 2002, www.sme.sk, názor citatela:

„Prezamestnanost nie je v prevádzke, ale v balaste zvanom manažment. O kolko miest a o kolko sa zníži platy byrokratom z titulu zníženia výkonov na rušených tratiach? Ani o korunu, nikoho neprepustia, skôr príjmu nových úradníkov na sledovanie, likviáciu, odpredaj a pod.“

Od 2. februára je zrušená osobná doprava, no zamestnanci podla kolektívnej zmluvy budú prepustení až po uplynutí 2 alebo 3 mesiacov. Oddialenie by teda nestálo 120 mil. Sk, kedže mzdy sa platia tak ci tak. Pritom zvyšok (náklady na energie) sa dali do znacnej miery vykryt tržbami. Niekto nás tu vodí za nos.

Ked sa ministra pýtali, ci je hospodárne rušit trate, na ktoré chceli železnice nakúpit 35 nových vlakov za 2,5 mld. Sk, odpovedal, že trate sa nerušia, LEN osobná doprava. Neskôr vraj môže pod patronátom VÚC k obnove kludne dôjst. Môže a nemusí, jeho problém to už každopádne nie je.

Zrušené trate a spoje majú rocne ušetrit 500 mil. Sk. Lenže, menej vlakov v rámci ŽSSR = menej penazí na spravovanie kolajníc a staníc v ŽSR, ciže namiesto šetrenia v skutocnosti dôjde k poklesu tržieb v druhej železnicnej spolocnosti (podla niektorých prepoctov o 350-400 mil. korún).

Dalšie zdroje pohltí odstupné a podpora v nezamestnanosti pre väčšinu železniciarov, ktorí budú len ťažko hladat novú prácu.

Minister upokojuje nespokojných cestujúcich atvrdí, že pozdlž zrušených tratí sú autobusové tahy, ciže alternatívna forma prepravy. Co na tom, že tam sú obchádzky, ktoré cestu autobusom casovo pekne natiahnú a niekde aj predražia? Co na tom, že niekde náhradné autobusy nemusia vôbec pokryt dopyt? Co na tom, že železnica je najekologickejší anajbezpecnejší spôsob hromadnej prepravy? Co na tom, že do nákladov sa nezaratávajú externality spojené scestnou dopravou (údržba ciest, škody na životnom prostredí, majetku ci životoch)? Co na tom...

Z výzvy k solidarite so železniciarmi, zverejnenej na internetovej stránke kolektívu Streetparty:

Kto spôsobil straty na železniciach?
Zamestnanci alebo politici a manažmenty?
Komu straty železníc vyhovovali a kto na nich najviac zarobil?
Zamestnanci alebo politici a manažmenty?
Kto bude za to všetko potrestaný?
Manažmenty, politici alebo zamestnanci?
Kto môže legálne vydierat, zastrašovat, stavat do neistoty a využívat ludí? Kto má právo svojvolne a beztrestne rozhodovat o ich životoch, o ich zamestnaní, pracovnom case, zdravotnom zabezpecení alebo o majetkoch, ktoré ludia vytvárajú?
Zamestnanci alebo politici a manažmenty?
Kto musí neustále ustupovat a plnit príkazy ? Kto je však dnes oznacený za nebezpecného vydieraca, ked konecne nájde odvahu sa bránit a využije na to to jediné, co má = svoju prácu?
Nie sú to obycajní radoví zamestnanci?

Nezvládnutá situácia

Požiadavky železniciarov boli na naše pomery radikálne, ale úplne legitímne, aspon pokial ide o pracovné miesta a odmietnutie rušit trate. Problém je, že o prípadnom rušení mali rozhodnút VÚC a je otázne, ako by VÚC zohladnili hlas cestujúcich a aké velké kompromisy by prijali (napríklad pod tlakom majitelov sprivatizovaných SAD). Možnost niektoré trate skutocne zrušit bola otvorená a zhora nám VÚC mohli opät nadiktovat opatrenia idúce proti našim záujmom. Na druhej strane, je pravdepodobné, že VÚC by chceli niektoré trate a vlaky skutocne zachovat. Ministerstvo a vedenie železníc si však zvolilo cestu zastrašovania a spacifikovania železniciarov. Prerátali sa a museli celit historickej priamej akcii.

Štrajkujúci boli odhodlaní vydržat co najdlhšie. Vedenie im od zaciatku vyhrážalo. Tlak vystupovala aj propaganda masmédií a ochromení biznismeni. Minister dopravy dal najavo, o co tu ide, ked žiadal rozbehnutie nákladnej dopravy. Ciže, najviac neboli postihnutí cestujúci, ale kapitál a minister sa pustil do riešenia problémov súkromných podnikatelov. V pondelok 3. marca nastal zlom. Federácia strojvodcov a Odborového združenia železniciarov pri Rušnovom depe Haniska pri Košiciach ukoncili štrajk na ekonomicky strategickej trase. Popoludní sa vypravili vlaky aj na stanici Bratislava-Petržalka. V utorok oznámila Federácia prevádzkových pracovníkov železnicných staníc (na základe rozhodnutia Prezídia FPP), že s okamžitou platnostou odvoláva štrajkovú pohotovost „po zhodnotení celkovej ekonomickej situácie ŽSR a nekompromisného a neústretového postoja štrajkového výboru.“ FPP je ochotná „vyjednávat o spornom probléme bez nátlakových situácií k prospechu oboch strán“. Cloveku sa chce zvracat. Cerešnou na torte bolo však rozhodnutie bratislavského súdu, ktorý štrajk ešte 3. februára prerušil a v podstate ukoncil. Skoncilo 200 vlakových spojení a 25 tratí. Do polovice marca sa doprava (ciastocne) obnovila na dvoch tratiach, obnova tretej sa pripravuje, na troch sú zaistené autobusové spoje. Nad zvyšnými tratami je otáznik a väčšina ludí v postihnutých oblastiach nadáva.

Oprávnené velké nádeje železniciarov sa rozpustili a po tom, co sa udialo na východe pravdepodobne zanechali aj nepríjemnú pachut v ústach...

Mohlo to skoncit inak

Predovšetkým, mohlo to inak zacat. Štrajk podporilo asi 70 % železniciarov, no mohlo ich byt viac. Zákon hovorí, že zamestnávatel nemôže štrajkujúceho zamestnanca okamžite prepustit, pretože „úcast na štrajku v case pred právoplatnostou rozhodnutia súdu o nezákonnosti štrajku sa posudzuje ako ospravedlnená neprítomnost v zamestnaní“.

Co sa týka súdneho prerušenia štrajku, je to fakt, s ktorým sa musí pocítat vždy. Ak by pracujúci uvažovali v mantineloch zákona, nikdy by nic nevybojovali. Robit nelegálne akcie neznamená robit nelegitímne akcie. Divoké štrajky sú korením zmien. Ak sú niekomu proti srsti, nech sedí zhrbený ticho v kúte a nedáva si velké požiadavky. V prípade železniciarov bolo velkou požiadavkou ani nie tak vyše 500 miliónov, ktoré chcel štát na rušení ušetrit, ale nesplnenie požiadaviek EIB a precedens, ktorý by vznikol, keby vedenie a ministerstvo ustúpili. Toto bola skutocná hrozba a práve preto sa tak casto hovorilo o tom, že ide o politický boj železniciarov a nie ekonomický a že odbory tým prekracujú svoju pôsobnost. S tým, že zasiahne súd sa preto malo pocítat a mala sa otvorit široká diskusia o tejto možnosti. Nestalo sa. Centrálny štrajkový výbor, ktorý bol, zdá sa, mimo kontrolu radových odborárov, rozhodol po svojom. Nepochybujem, že jeho rozhodnutie odráža názory mnohých radových odborárov, nic to ale nemení na fakte, že išlo o rozhodnutie uponáhlané a neprediskutované. Rozhodnutie, ktoré celý štrajk zlomilo bez reálneho naplnenia požiadaviek štrajkujúcich. Rozhodnutie, ktoré znamenalo prehru.

Skúsme pošpekulovat, ako by to asi vyzeralo, keby sa odborári nevzdali. Odbory by asi boli oznacené za teroristov (niektorí pisálkovia ich tak oznacili už pocas štrajku) a ohováracská kampan v médiách scielom naštrbit solidaritu a verejnú podporu by ešte zosilnela. Ťažko povedat, ako by tomu vzdorovali, ked nedokázali svoj boj preniest dalej demonštráciami a informacnou kampanou vyzývajúcou k solidarite zo strany ostatných organizovaných ineorganizovaných pracujúcich a cestujúcich. Verejné zhromaždenia za úcasti verejnosti sa konali v kriticky málo mestách. Demonštrácie sa nekonali nikde. Solidárne štrajky takisto nikde. S výnimkou politických parazitov, boli jediní, kto viditelne vyjadril solidaritu, pokial viem, len zvolenskí vodici autobusov a – Priama Akcia...

Nasledoval by ešte výraznejší tlak ekonomických gigantov (napr., US Steel), ktorý by podla všetkého urýchlil radikálne riešenie zo strany vedenia a vlády. Lenže štrajkujúcich by nemohli ani prepustit (kto by ich nahradil?) ani pozatýkat (kam by šupli väčšinu z 43 000 zamestnancov?). Mohla by zasiahnut polícia. Ani to by ich však nemuselo nahnat do práce a mimo to, priniest neželaný efekt – silnejšie odhodlanie zotrvat v boji. Vláda by šla proti sebe, lebo represia by vyvolala odozvu v zahranicí a mohla nežiadúco ovplyvnit jej integracné snahy. Odozva by bola aj doma a to velmi jasná, opozícia by volala po predcasných volbách. Ak by aj bol štrajk zlomený, jeho spolocenský a historický význam by bol ešte významnejší. Ešte viac by odhalil zvrhlú anásilnú tvár štátu a kapitalizmu. Záver je jednoznacný. Pracujúci by získali ovela viac a po pravde, stali by sa skutocnými hrdinami.

Úprimne, aby toto všetko železniciari ustáli, muselo by byt medzi nimi velmi silné puto solidarity a odvahy, ako aj živá komunikácia. Solidarita a odvaha mnohým rozhodne nechýbali, komunikácia, žial, áno.

Samozrejme, mohlo by sa stat aj nieco menej dramatické – vláda by ustúpila a zacala riešit zadlženost železníc inak. Vzdala by sa a musela vrátit úver. Doplatili by sme na to my, lebo by to bolo znašich daní. Prícina je ale inde. Toto je len dôsledok vládnych omylov. Takto by to ale malo aspon nejaký zmysel. A to nehovorím o možnosti uhradit to z rozpoctu armády. Ked sa chce, peniaze sa vždy nájdu.

Bez komentára

(5. 2. 2003, SME, krátené):

Signalista Jozef Tóth odmieta, že by súd vyriešil problém za železniciarov, ktorým štrajk zacal prerastat cez hlavu: „Hlúpost. My sme boli ochotní pokracovat až do splnenia našich podmienok. A že pri tom vznikli škody? Tie vznikajú pri každom štrajku, ci vo Francúzsku, Madarsku, alebo u nás.“
Zo štrajku má zmiešané pocity. „Na štrajky ešte nie sme zvyknutí. Preto sa k štrajku nepripojili všetci železniciari. Mnohí mali obavy, co bude dalej, ci nás nezacnú prepúšťat. Strach som mal aj ja. Ved obaja s manželkou pracujeme na železnici. Ale ako by som sa mohol pozriet svojim dvom dcérkam do ocí? Ako by som im vysvetlil, že síce mám výhrady k manažovaniu železníc, ale štrajkovat nebudem, lebo sa bojím?“
Je rozhodnutý. Ak vyhlásia obnovenie štrajku, znovu sa pripojí: „Topmanažment vyhadzuje miliardy do vzduchu, pritom pre pár miliónov ide rušit lokálky.“

Štrajk a KOZ

Trvalo 3 roky kým sa železniciarske odbory spamätali. Je potešujúce, že sa vôbec prebrali apriamou akciou s pomerne radikálnymi nekompromisnými požiadavkami zdvihli svoje chrbty a zároveň dali nádej pracujúcim v dalších odvetviach. Je tu ale aj iný kladný dopad štrajku? Zpohladu odborárskych bossov áno. Ako vyjednávaci dostali velký tromf a môžu hrozit podobnými akciami. Vtomto zmysle sa situácia vo boroch zhoršila a radoví odborári zostali manipulovatelnou masou, ktorú možno pri každej príležitosti využit. Ked sa skutocne zacnú mobilizovat, možno ich zas pacifikovat. Podla toho, ako sa to funkcionárom hodí.

KOZ štrajk podporila. Slovne (pri KOZ je aj toto obdivuhodný výkon). Neskôr, po vydaní nariadenia súdu, sa zachovala tradicne – schizofrenicky. Uznáva, že jedná možnost bola podriadit sa rozhodnutiu súdu, hoci „ústavné práva železniciarov boli pošliapané spôsobom, ktorý potvrdil, že Slovensko smeruje do obdobia ranného kapitalizmu a nie do modernej, demokratickej, sociálnej Európy.“ OK, takže co? Takže spíšeme nejaké lajstro a budeme sa tomu prizerat. Super.

Nové boje na obzore?

Vedenie železníc teraz hrá urazené decko. Odmietlo vyplatit prémie za február bez predloženia dôkazov o podstatnenosti tohto kroku. Mali byt vyplatené v marci. Minimálne ŽSSR zas plánujú nulový rast miezd na tento rok. Železniciari však žiadajú v zvýšenie miezd o takmer 14 %.

Okrem toho, pri dalšom velkom prepúštaní (dokopy až 15 000 železniciarov) sa bude posudzovat aj to, „ako zodpovedne sa tí-ktorí železniciari správali pocas prípadného štrajku“, zastrája sa Mikloš. Ako pánu milionárovi (pravej ruke Medzinárodného Menového Fondu a Svetovej banky) a zvyšku parazitov vo vláde, odpovedia železniciari nabudúce?

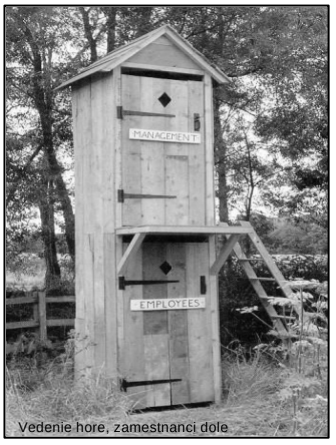

Vedenie hore, zamestnanci dole

Útok na železnice v dalších štátoch

Argentína (1991-95) – Svetová banka (SB) financovala prepustenie 80 tisíc zamestnancov železníc. Brazília (1995-98) – Privatizacný proces, ktorý bol súcastou programu na znížení poctu zamestnancov financovaného SB, znížil pôvodný pocet 42 tisíc zamestnancov na 22 tisíc. Z nich bolo do konca roku 1998 neuveritelných 11 tisíc! Na privatizacný proces tak za 4 roky doplatilo 75 % zamestnancov.

CEPA informuje: „Podla zdrojov medzinárodných odborových združení priniesla privatizácia železníc zhoršené pracovné, zdravotné a bezpecnostné podmienky. Predstavitelia železnicných zamestnancov v Argentíne oznámili, že pracovný cas rušnovodicov sa predlžil, pricom ich mzdy klesli. Vzrástla nehodovost ako dôsledok zvýšenej pracovnej zátaže. Ich brazílski kolegovia tvrdia, že zníženie nákladov na prevádzku prostredníctvom znižovania poctu pracovníkov a väcším využívaním subdodávatelov sa tiež odzrkadluje na zvýšenej únave zamestnancov železníc, najmä rušnovodicov, a nepriaznivo ovplyvnuje ich práceschopnost a zrucnosti.“

Podobné projekty presadila Svetová banka aj na Pobreží Slonoviny, v Keni, Zambii, Zimbabwe a v dalších krajinách. Jej funkciu u nás supluje EIB.

Celoeurópsky štrajk proti privatizácii železníc

Po stretnutí európskych odborov 20. februára v Madride sa zacína medzinárodná kampan proti privatizácii železníc. Výzvu prijali SUD-Rail (fr), CGT (es), ORSA, UCS a FLTU-CUB (it) a RMT (uk). Kampan má zacat jednotným štrajkom 14. marca 2003.

Spracoval Michal Tulík

Zdroje: www.cepa.sk, www.streetparty.sk, www.sme.sk, Európska únie byznysmenu a byrokratu (CSAF, 1999)

Další den 24-rocného starca

Hrozne som sa nudil a tak som si povedal, že zájdem niekde na pivo. Už dlhší cas chodíme s kamošom do jednej krcmy. Je dost zašitá, blízko domu anemusíme cumiet na hlavy náckov, ktorí sedia už pomaly v každom podniku. Tento, do ktorého chodíme, obchádzajú, lebo ho vlastní Turek ovešaný zlatom, ktorý tu vlastní viac podnikov a dost sa mu darí. No, ved svojich zamestnancov celkom pekne zdiera. Ako každý iný podnikatel. Takýto typ obživy, kde jeden maká a druhý na nom zarába, nepozná hraníc.

Sadli sme si za stôl, vyhodili zvreciek mobily, cigy a penaženky plné drobných. Objednali sme si pivo. Stojí síce dvacku, ale je aspon toho pol litra, takže sa clovek pritom zabaví a ešte k tomu mu to aj pozabíja nejaké bunky :)

Blava

Kecali sme o tom ako ako sa tu žije napicu, že by sme mali cím skôr odíst, i ked pravda, nemáme zarucené, že inde to bude lepšie. Vela našich známych odišlo do Blavy. Je tam menšia nezamestnanost, viac penazí za hodinu atd. Spomenul som si na svojho dobrého kamaráta a jeho holku. Žijú v Blave už tri roky. Utkvel mi v pamäti jeden rozhovor s jeho holkou, která robí vo velkom obchode s elektronikou. Bud sedí za pokladnou alebo len tak chodí medzi pultmi asnaží sa byt milá na zákazníkov. To, co obcas vnímame ako otravovanie, ked si nieco prezeráme a už za nami stojí predavac vrovnošate a pýta sa ci nám môže pomôct, je cosi viac ako len snaha byt milý. To isté platí aj pri pozdravoch, ked sa vám sami predavaci za pokladnami pozdravia pri odchode. Kamarátovej holke sa stalo, že raz, ked pracovala za pokladnou, sa nepozdravila zákazníkovi, ktorý zaplatil za tovar a odchádzal prec. Ona si to samozrejme ani neuvedomila. Bola už dost unavená a tešila sa domov. Na druhý den si ju zavolal vedúci a ukázal jej na videu nahraný „prehrešok“, ktorý urobila. Oficiálne jej ohlásil, že toto je prvé napomenutie a pri druhom bude prepustená. Dost drsné, že? No, ale to ešte nebolo všetko. To, preco by ju vyhodili by sa napísalo do nejakého papiera a tým pádom by si už mohla horšie nájst rovnakú robotu na inom mieste. Pravdepodobne za nejaké porušenie pracovnej morálky alebo ako to nazvat. Ona sa rozhodla, že radšej odíde sama, pretože stou poznámkou na papieri by to bolo so zhánaním roboty horšie. Myslel som si, že casy kádrových posudkov už skoncili. Odvtedy, už otázky predavacov typu „môžem vám pomôct“ neberiem ako nejaké otravovanie, ale ako príkaz, ktorí musia splnit.

Cosi podobné sa stalo aj mne, ked som brigádoval v Metre. Bol som tam asi piatykrát. Tentoraz ma šupli na oddelenie mäsa. Celkom pohoda, len dost kosa. Na zaciatku smeny ku mne prišiel nejaký predavac, s ktorým som si menil smenu a ukázal mi, ci som už videl toto. To „toto“ bol žltý papierik, na ktorom bolo pät bodov ako sa správat k zákazníkovi. Cosi typu „1. poviete dobrý den, 2. pozorne si vypocujete, co si zákazník žiada, atd.“ Ako pre magorov. Ja som sa prv len zasmial, lebo som si myslel, že je to vtip. Ale kamenný ksicht chlapíka, co mi to ukazoval, hovoril nieco iné. Tak som si to akože precítal a vrátil mu to. Urobia zvás stroje, co máte robit, ako máte rozprávat asamozrejme, že ich nezaujíma, že vám nevyšiel den, že neviete, ako vyjdete tento mesiac s platom. Ešte dobre, že som tam len brigádoval.

Ostatný cas som najviac makal vo Volkswagene. To je další prípad expanzie západného kapitálu na východ. Vláda urcila danové prázdniny a tak sa tu natrepali firmy ako je VW. Doslova na lúke postavia haly a ubytovne apodme na to. Podnik fachcí celých 24 hodín. Smeny sa striedajú ako v Metropolise. Vyštavia ludí apo skoncení danových prázdnin sa stratia tak rýchlo ako prišli, niekde dalej na východ, kde budú ludia makat za polovicu toho, co berú tu a ešte budú štastní kolko zarobili. Tempo a prístup k zamestnancom sú otrasné. Pocul som, že nikto tu nevydrží makat dlho a že aj chlapi, co sú zvyknutí robit tvrdo, to po pár mesiacoch vzdajú. Kamarát tu bol zamestnaný len v upratovacej službe a makal tri mesiace vkuse (bez víkendov) dvanástky nocné. Potom mu už ztoho hrablo a zacal makat len cez víkendy. Väcšinou tu robili východniari, Rómovia a bývalí basmani, ktorí si po odsedení len tažko nájdu robotu niekde inde. Sú radi, že majú aspon toto. Prístup vedúcich k zamestnancom bol samozrejme klasicky príklad toho, že ak niekomu dáte moc, automaticky toho zacne zneužívat. Vedúci boli vlastne bývalí zamestnanci, ktorí tu boli už pár mesiacov aakosi „postúpili“. Dôvod bol väcšinou ten, že tu boli najdlhšie a vedeli, co majú robit. Raz sa mi stalo, že som mal nad sebou troch vedúcich. Na vrchole bol hlavný vedúci (tí tam boli dvaja). Pod ním bol nejaký dlhodobý zamestnanec a tento si v našej skupine (5-6 ludí) našiel dalšieho, ktorý na nás dával pozor a ktorý sa ako jediný rozumel tomu, co máme robit. Pekný príklad zbavovania sa zodpovednosti. Samozrejme, onejakých odboroch tu nemôže byt ani rec. Raz ráno, ked som po nocnej cakal na svojich 500 Sk, prišiel nejaký nový a „vedúci“ mu vysvetloval pravidlá. Ak nenastúpi na smenu raz (pricom dôvody ho nezaujímajú) stiahne mu 500 Sk, ak nepríde druhýkrát, tak má vyhadzov. Zlatý kapitalizmus.

Starý dobrý východ

Pokial je clovek mladý a žije na východe, tak uteká kamkolvek na západ. S tými staršími je to problém. Ludia po štyridsiatke sú už usadení, je im tu dobre a nechcú odchádzat z domova. A kto by ich zobral? Tak sa musia nejako prebíjat doma.

Podmienky, vakých tu ludia pracujú, sa podobajú na tie spred 100 rokov. Mama pracuje v podniku, ktorý je ešte pozostatkom bolševika unás. Po 89-tom sa samozrejme podnik rozpredal trom podnikatelom. Tí kašlú na svojich zamestnancov a na podmienky, v akých pracujú. V hale, v ktorej mama pracuje, je vlete strašne horúco aje stále plná nedýchatelnej pary. Za smenu tam odpadnú tak 2-3 ženy (mužov, ktorí tam pracujú ako údržbári, je tam len zopár). Ked sa boli postažovat vedúcej, doslova im povedala, že ju nezaujíma kolko žien za smenu odpadne, ale kolko sa toho vyrobí. Ked nepochodili u nej, zašli za svojím odborárom, ktorý je však jedna ruka s vedúcimi ao zamestnancov sa vôbec nestará. Ten im zas povedal, že ak im je horúco, nech si oblecú plavky a ešte sa im zasmial do tváre. O pár dní na to dostal jeden z chalanov, ktorý tam pracuje, epileptický záchvat. Ked ho prvýkrát dostal doma, lekár mu povedal, aby sa vyhýbal miestam, kde sa tažko dýcha a kde sú teploty vyššie ako prirodzená izbová teplota. Robotu si inú nenašiel a tak ostal pracovat na svojom starom mieste. Vydržal tam dva týždne aopät musel ísť klekárovi, kvôli dalšiemu záchvatu. O pár týždnov za odborárom došli zamestnanci so stažnostou, že z vody, ktorá vytekala z kohútikov vhale majú zažívacie problémy. Požiadali ho, ci by im vedenie nemohlo kupovat nejakú minerálnu vodu alebo ci by aspon nenosili pitnú vodu v bandaskách z inej prevádzky, kde bola nezávadná. Tak to už pána „odborára“ riadne naštvalo aženy vyhodil z kancelárie. „Samozrejmý“ je aj zákaz rozprávania sa pocas smeny apresný cas ako dlho sa môžete zdržat na toaletách. Úrazy sú dost casté. Strechy na hale sú už deravé aked prší (alebo je vzime odmäk), všetci zamestnanci majú smolu. Voda steká po strojoch na podlahu. Stroje sú silnoprúdové (a staré) anie sú stavané na takéto podmienky. Strach, že sa nieco stane tu bol neustále. Mamu zopárkrát kopla elektrina, ale jej mozog ešte stihol ruku odtrhnút od stroja. Také štastie však nemala jej kolegyna, ktorú tam triaslo zopár sekúnd a skoncila na pohotovosti. Ak si myslíte, že sa to hlásilo ako nejaký pracovný úraz, tak to sa mýlite. Nic také. Nejako sa to ututlalo. Samozrejme, že so strechou sa nic neurobilo avoda si veselo steká po vysokonapätových kábloch i nadalej. Pýtal som sa mamy, ci niekedy nepremýšlali o štrajku. Majú strach a tiež sú na to všetky ženy dost vycerpané (na 8-hodinový pracovný cas a volné víkendy zabudni). Musia makat co najviac, aby co najviac zarobili, nielen preto, že sú na východe, ale aj preto, že sú ženy. Obcas cosi ako divoký štrajk prebehne. Ked sa rozhodne väcšina žien jednoducho neprís ta na smenu alebo odíst po 8 hodinách a ignorovat príkazy zhora, že majú pracovat dalších 8 hodín. Žial, vždy sa nájde dost takých, ktorí sa rozhodnú na smenu prís ta akašlú na nejakú solidaritu. Takéto štrajky nie sú organizované a prakticky nik o nich nevie. Najhoršie je, že nedržia spolu.

A co my mladí?

Obcas som fakt rád, že mám vek, aký mám a že mám zatial aspon tú maturitu (a dúfam, že dokoncím aj vysokú školu). Horšie to majú tí bez nej aktorí po skoncení ucilišt nemajú kam ísť. Teda majú, ale za akých podmienok. Môžu ísť pracovat do nedalekého drevárskeho podniku, kde sú pracovné úrazy tak casté, že sa nad nimi už nik nepozastavuje. Ludia tam prichádzajú o prsty na rukách alebo ich rozseká sekacka na drevo na 5 centimetrové kúsky. Hned vo vedlajšom paneláku býva chalan, ktorému to odseklo prsty na pravej ruke a ostal zmrzacený na celý život. Teraz žije na invalidnom dôchodku. Iného známeho mojich rodicov zachytila sekacka a rozsekala ho na malé kúsky. Co sa mu stalo sa zistilo až na druhý den, ked sa našli kúsky jeho košele. Jeho rodina žiadne odškodné nedostala. Bola to vraj jeho chyba.

Po další príklad sme ani nemuseli ísť príliš daleko. Podnik, kde sme sedeli sa pomaly vyprázdnil acašnícku sme trochu poznali. Sadla si k nám azacali sme sa trocha vypytovat. Je to typ ukecanej holky a tak sme sa podozvedali dost vela vecí. Napríklad to, že týždenne odrobí asi 76 hodín a holky, ktoré tu pracovali ako prvé dostávali (a teraz sa podržte) 10 korún na hodinu. Teraz je to už „lepšie“ a dostávajú 35 Sk (za 18-hodinové smeny). Tu na východe je vela firiem zašitých niekde po dedinách, kde je normálne, že zamestnanec dostane 3500 Sk na mesiac. Žial, u nás je taká mentalita, že ak si má clovek vybrat medzi tým ci bude makat za 3 a pol alebo brat podporu tri apol, tak si radšej vyberie prvú možnost, lebo aspon „daco robí“. Žial, sme až príliš robotná nátura :).

A domov...

Opät som mal pocit, že som radšej ani nemal ísť von. Kedysi, ked sme chodili von, bola to nezávažná sranda. Pivo stálo 7,50 a clovek spoznával každý den nových ludí, s ktorými sa dalo fajn pokecat. Dnes stojí pivo minimálne dvakrát viac a tí fajn ludia sa bud odstahovali, alebo sa z nich stali agresívne alkoholické typy. Ked odtialto neodídem skoncím ako oni ...brrrrr.... Alebo sa to pomalicky zacne zlepšovat, ludia už toho zacnú mat dost, pochopia, že to nemusí byt vždy tak a zacnú sa aj tak správat. Od recí spred televízora a nadávania vkrcme sa hádam pohneme korganizovanej nenávisti, k pomalému zvyšovaniu nášho sebavedomia a k zlepšovaniu situácie. Ved už pomaly nemáme co stratit...

Fero Daniel

„Zacal som chodit na autobusovú stanicu Mlynské nivy a pozorovat život a dianie okolo. Hanba-nehanba, zacínam zbierat zo zeme všetko, co tam leží. Ludia po mne zazerajú, co som zac. Nekradnem, nežobrem, len sa tak túlam. Som takmer bez penazí a prácu si nemôžem zohnat len kvôli tomu, že môj bývalý zamestnávatel ma všade ociernuje.“

Snažíme sa im to však znepríjemnovat

Toto sú slová jedného zmnožstva ludí, ktorých trhový mechanizmus vytlacil na okraj spolocnosti a s dôstojnostou im vzal i nádej na lepší život. Ocitnút sa na ulici bez práce sa dnes môže prakticky každý z nás. Vysoká nezamestnanost, neschopnost odborov a pravicová vláda dovolujú zamestnávatelom klást si neludské pracovné podmienky. Nízka mzda, dlhá pracovná doba. Ak sa ti nepáci, môžeš ísť. Vonku na tvoje miesto cakajú desiatky nezamestnaných. Kto znás by túto zázracnú vetu zúst kapitalistu už raz nepocul? Na viere vsociálnu spravodli-vost a istote, že sa o mna štát vsociálnej núdzi postará, mi rozhodne nepridá Kaníkova novela Zákonníka práce a už vôbec nie dôchodková reforma zavánajúca mafiánskym kapitalizmom zdielne toho istého parazita. Po výroku hovorcu bratislavského primátora Milana Vajdu, že *„magistrát nemá žiadne páky, ako by obmedzil pohyb bezdomovcov v uliciach hlavného mesta“*, no napriek tomu *„snažíme sa im to však znepríjemnovat prostredníctvom mestskej polície“*, už nemám slov. Kým bývalý starosta bratislavského Starého Mesta Andrej Durkovský zhrabne v odstupnom takmer tristo tisíc, pre ludí žijúcich v sociálnej mizérii platí celkom iný zákon – policajná šikana. Neviem ci sa zmierim s touto skutocnostou. Neuspokojuje ma úplne myšlienka, že ked sa ocitnem vsociálnej núdzi, ústava mi zarucí štatút obcana druhej kategórie a vláda na akejkolvek úrovni mi pošle namiesto sociálnej pomoci policajnú hliadku.

Moje pochybnosti o tom, že žijeme v beztriednej spolocnosti, kde sme si všetci rovní, sa rozplynuli. Teraz som si tým už naozaj istý! Život v kapitalizme sa stal po výroku Milana Vajdu a po afére o vyplácaní odstupného bývalým primátorom aj pre mna, radového obcana, prehladnejším. Už poznám skutocný význam polície a viem, že moje dane sú v dobrých rukách.

mxo

Ste chorí? Ok, ale máte na to?

Aaaaa máme tu dalšie reformy. Do nového roka cosi milé od vlády. Ako každý, aj tento rok sa zacne ocosi horšie pre nás, ktorí nepodnikáme alebo nesedíme vo vláde. Už si pomaly zvykáme, že z novorocnej opice nás prebudí realita slovenského kapitalizmu.

Vláda požiciava, požiciava a už treba aj co-to splácat. Banky dajú, ale cosi za to chcú. Tentokrát sa vláda chystá požicat si 3,6 miliardy od Svetovej banky, ktoré chce použit na reformu zdravotníctva. Co presne táto reforma bude znamenat sa budeme dozvedat len postupne cez nejasné správy hovorcov. Niektoré skutocnosti už vyšli najavo. Tak ci onak, je jasné, že zdravotníctvo je zneužívané... Ved sa pozrime, ako to s nami vyzerá.

Co sme zac?

Každý pracujúci je blbý ako tágo a silou mocou si nicí zdravie ako sa len dá. Väcšina pracujúcich maká viac ako vládze, viac ako osem hodín. Všetci chcú pracovat v zlých podmienkach. Chlad, prievan, znecistený vzduch. To je to pravé, co našich pracujúcich láka a comu nemôžu odolat. Majitelia podnikov sa im snažia ako-tak pomôct, ale nie. Ešte pred zacatím pracovnej doby sa celá smena vyberie na strechu, kde s mravcou usilovnostou robia väcšie ci menšie dierky do strechy, aby aj oni pocítili príjemné kvapky dažda na svojich tvárach. Potom sa vrátia na pracoviská, kde sa podelia na skupinky a pod ho! Jedna skupinka sa s energiou pušta do nicenia izolácie elektrických zariadení. Tá druhá zas pre istotu nastaví kúrenie bud na maximum, alebo minimum. Další sa už štverajú po rebríku a smelo odmontúvajú žiarovky, aby sa im horšie pozeralo. Všetci sa snažia, všetci. Neustále klopú na dvere svojich šéfov, aby im znížili mzdy a zvýšili pracovné tempo. Prosia na kolenách, aby ich nechali pracovat aj cez víkendy. Bezpecnostné služby majú plné ruky práce, ked sa vsobotu ráno snažia uchránit objekt pracoviska pred pracovníkmi, pre ktorých je rodina až na druhom mieste. Cez obed sa všetci idú najest a sú spokojní. Obedy sú drahé adávky tak malé. Súsmevmi na tvári bežia do nedalekého obchodu, kde si kúpia nejaký výrobok po záruke, ktorý je vystavený hned pri dverách pod tabulkou „Akcia!“. Takto pomaly, ale isto, si nicia svoje zdravie. Tí štastnejší, ktorí pracujú manuálne, nemusia cakat. Strkajú prsty do cirkulárky, pracujú na strojoch, ktoré už dávno mali skoncit na skládke odpadu, aby si privodili nejaký ten pracovný úraz.

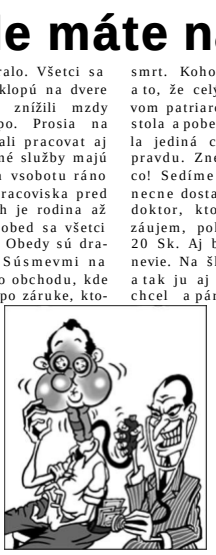

To všetko má len jeden ciel: návštevu u doktora

Je to predsa krása, ked si ráno privstaneme a spolu s dalšími dvadsiatimi ludmi cakáme v cakárniach dýchajúcich osemdesiatymi rokmi so zožltnutými plagátmi na zaprášených nástenkách. Najhoršie je to však, ked sa tam natrepú staré babky. Tie poctivo cakajú už od pol siedmej rána. Co na tom, že toto je popri chodeniu do kostola asi jediná možnost ich spolocenského života. Mali by pekne sediet doma acakat na smrt. Koho zaujímajú ich problémy a to, že celý život prežili ešte v poctivom patriarcháte, kde ich cesta do kostola a pobehovanie okolo sporáka bola jediná cinnost. Pán minister má pravdu. Zneužívajú zdravotníctvo! Ale co! Sedíme si v cakárni a ked sa konecne dostaneme dnu velmi nás poteší doktor, ktorý onás evidentne nejaví záujem, pokial nezaplatíme sestricke 20 Sk. Aj by nám pomohol ale hold, nevie. Na školu sa dostal cez úplatok a tak ju aj skoncil. On má školu, co chcel a pár profesorov sa nabalilo. Všetci sú spokojní a systém funguje. Obcas nejaký pacient omylom zomrie, ale co už.

Posiela nás na röntgenový snímok, ale hopla! Minul sa papier, takže sme si mohli ušetrit cestu. Vrátime sa aspon po nejaký recept. Predpíše nám cosi, ale nie príliš vela a nie príliš dobrý liek, pretože chce, aby bol tento mesiac odmenený od štátu za to, že ušetril peniaze.

Ked konecne vylezieme z budovy, šup ho do radu v lekárni. S radostou doplatíme nejakú tú stovecku, ved dnes nie je nic zadarmo a padáme domov. Na maródku sa vypísat nedáme, ešte vládzeme stát na nohách. Budeme driet adriet aposnažíme sa, aby sme sa dôchodku pre istotu nedožili. Ved dôchodok je obycajné okrádanie štátu.

Velmi sa tešíme na to, co nás ešte caká. Nejaké tie vyššie poplatky za lieky a návštevu u lekára, zrušenie pohotovostí....

Fero Daniel

Vitaj v kapitalizme 21. storocia

Novela Zákonníka práce

(pokracovanie zo strany 1)

Tripartitné dohody o podobe novely Zákonníka práce

Skratka v zátvorke ukazuje cí návrh bol prijatý: M – ministerstva, O – odborov, M-O – vzájomný kompromis.

Novela zvyšuje rozsahu práce nadcas na 250 hodín po dohode so zamestnancom a 150 hodín, ktoré môže nariadit zamestnávatel. Zamestnávatel nemusí mat povolenie Národného úradu práce. Výnimocne môže nariadit nadcasovú prácu aj na rizikových pracoviskách (M)

Nadcasy sú citlivou témou. Pre mnohých sú jedinou možnostou ako prežit. Odobrovolnosti takejto volby sa potom dá pochybovat. V podstate legalizujú vysávanie našich životov (súcasná právna úprava sa obchádza a takto asi chcú zabránit nelegálnym nadcasom...). Využitím tejto legálnej možnosti však obetujeme další kúsok akej-takej volnosti v podobe volného casu. Osoh z toho má predovšetkým zamestnávatel. Vycicia nás ako sa len dá a ani nemusí zamestnat dalších ludí. Co ho do našich rodín, priatelov, detí, od ktorých sa odcudzíme...

Umožnuje suspendovat zamestnanca na pol roka, ak bude podozrivý zo spáchania trestného cinu (M-O)

Ministerstvo žiadalo suspendovanie aj v prípade porušenia pracovnej disciplíny alebo spáchania trestného cinu pri plnení pracovných úloh a jeho další výkon práce by ohrozoval dôležitý záujem zamestnávatela. Toto sa dohodlo ako jedna z prvých vecí. Zamestnávatelom nesporne bohato stací aj takýto záver. Co to môže znamenat v praxi napovie konkrétny príklad. Náš kolega z francúzskej CNT bojuje so svojim zamestnávatelom už niekolko mesiacov kvôli takémuto prvku v zákone. Akého zlocinu sa dopustil? Využil svoje odborárske práva a slobodu prejavu a šíril letáky poukazujúce na vykoristovanie v podniku.

Pracovný cas pre jedného zamestnávatela bude 48 hodín týždenne (M), zavádzajú sa nové formy kratších pracovných casov, do 20 hodín týždenne (M),

Naco skrátit pracovný týžden? Naco zamestnat viac ludí a lahcit život všetkým? A to tam je ešte bod, že pracovný pomer uzavretý na menej ako 20 hodín týždenne, môže skoncit bez uvedenia dôvodu!

Vypúšta sa ustanovenie o nemožnosti uzatvárat pracovnoprávny vztah medzi manželmi (M)

K tomu sa dá dodat len tolko, že samotný pracovnoprávny vztah je pekná zvrhlost, takže ci už je medzi manželmi alebo nie, nám môže byt fuk.

Vyplácanie odchodného vo výške jedennásobku poslednej mesacnej mzdy zamestnanca zostáva (O)

Naco žiadat viac? Odbory predsa len bránia pracujúcich pred útokmi šéfov avlády, aj to len na papieri. Naco robit robotu navyše a bojovali za zlepšenie súcasného stavu?

Zavádza sa 2-mesacná výpovedná lehota. Zamestnanec, ktorý pracoval v podniku viac ako 5 rokov, má 3-mesacnú (M)

Len cakám co príde nabudúce. Jednomesacná? Žiadna?

Bude možné uzatvárat pracovný pomer na dobu urcitú max. na 3 roky (ministerstvo žiadalo 5 rokov), s možnostou opakovaného uzatvorenia (M-O)

Cím menej prekážok pre zamestnávatela, tým lepšie. Opak škodí trhu. A to škodí zamestnávatelovi. Že aké je v tomto miesto zamestnanca? Stací, ak bude makat a poslúchat.

Taktiež bude možné uzatvorit pracovný pomer na dobu urcitú aj pre dôchodcov, popri poberaní starobného dôchodku (M)

V zásade tu platí to isté ako pri nadcasoch.

Ponecháva sa skúšobná doba v dlžke 3 mesiacov (O)

Ministerstvo žiadalo 6 mesiacov. Asi by som mal jasat.

Pri pracovnom pomere na dobu urcitú bude možnost prepustenia aj bez udania dôvodu (M-O)

Odbory dohodli dodatok, že sa tak môže stat až po prerokovaní s odbormi. Kto má skúsenosti s odbormi na pracovisku, vie, co to znamená...

Ustanovenia o kontrole odborových orgánov nad stavom BOZP u zamestnávatela zostávajú (M-O)

Odbory prijali také znenie, ktoré im už nedovolí zastavit výrobu kvôli zlému stavu BOZP. Skrátka, kontrolujte si kolko chcete, hlavne že neprestávate makat.

Základná výmera dovolenky bude 4 týždne v roku, v rizikových profesiách sa zachová dodatková dovolenka, s možnostou dojednania v kolektívnej zmluve (M-O)

Ministerstvo navrhovalo riadnu dovolenku 5 týždnov.

Zjednodušuje sa možnost výpovede pre zamestnanca z dôvodu nedostatocných pracovných výsledkov, po predchádzajúcom písomnom upozornení zamestnávatelom (M-O)

Pôvodne to malo byt bez upozornenia. „Nepácia sa mi tvoje pracovné výkony, ak nepridáš, máš padáka. Upozornenie by sme teda mali, takže nabudúce letíš.“ Dat to písomne je najmenej. Prosté...

Dalšie tripartitné dohody: maximálny týždenný pracovný cas v dvoj- a viaczmenných prevádzkach sa nepredlžuje, pricom úpravu pracovného casu budú môct zamestnávatelia uskutocnit po dohode, a nielen po prerokovaní s odborovým orgánom (O); minimálne mzdové tarify zostávajú, už však nebudú závisiet od dosiahnutého vzdelania, ale od stupna nárocnosti práce. (M-O); vypúštajú sa dohody pracovnej cinnosti (M); nárok na odstupné pri ukoncení pracovného pomeru, napríklad z dôvodu organizacných zmien v podniku, bude mat zamestnanec, len pokial nebude cerpat výpovednú lehotu (M-O); krátenie dovolenky, ak má zamestnanec neospravedlnene zameškanú prácu (M); možnost dat výpoved zdravotne postihnutému aj bez súhlasu NÚP (M)...

Dohody na úrovni bipartity: Jedná sa o otázku participácie – úcasti zamestnancov v pracovnoprávnych vztahoch - a jej formy. Výsledky bipartitných rokovaní sa zapracujú do novely. Sporné sú hlavne otázky vztahu vzájomného fungovania Zamestnaneckých rád (ZR) a odborov a zachovania výhod pre radových clenov odborov, ako aj ich zástupcov. Tomuto problému sa ešte budeme venovat v dalších císlach ŽB. Rozoberieme si aj inštitút sprostredkovatelní práce, s ktorými majú pracujúci na Západe znacné problémy a proti ktorým organizovala MAP v roku 2002 celosvetový den akcií.

Smerujeme do Európy

Síce nerozumiem tomuto slovnému zvratu, ved v Európe už sme, ale ak to niekomu znie lepšie, prosím. Obsah novely skutocne zavádza pravidlá, ktoré sú dnes v EÚ bežné a o ktorých sa akosi nehovorí. Zriedka sa hovorí aj o tom, že napríklad zmeny pracovného casu a povolovanie viacnásobných úväzkov nezamestnanost v EÚ neznižuje. Dalo by sa pokracovat dalej, no jediné co zistíme je, že vela z nás ani nevie, do coho presne smerujeme. Hlavne, že do Európy...

Po dohode o najzásadnejších bodoch novely sa všetky strany predbiehali v potlapkávaní oponentov. Obraz o tom, akú skvelú novelu to odbory vybojovali si urobi sám. Odboroví vyjednávaci vyjadrili spokojnost s takýmto kompromisným návrhom. Takto sa vyjadrujú „naši“ zástupcovia. Neviem ako ty, ale ja spokojný rozhodne nie som. Žeby to bolo tým, že nie som odborový byrokrat s tepluckou kancelárioui, pohodlným autom a istým nadpriemerným príjmom...

S odborovými byrokratmi možno ale v jednej veci súhlasit, lebo novela skutocne:

- Znižuje doterajšie nároky zamestnancov za úcelom zníženia nákladov zamestnávatelov
- Zvyšuje neistotu v pracovných vztahoch. Výrazne znižuje ochranu zamestnancov pred svojvolným prepustením zo zamestnania a ochranu skupín zamestnancov so špecifickým sociálnym postavením a zdravotným stavom.
- Zhoršuje podmienky v oblasti ochrany práce a primeraného odpocinku po práci.
- Znižuje práva odborov ako zástupcov zamestnancov, diskriminuje ich v porovnaní s právami a dalšími nárokmi priznanými zamestnaneckým radám.

„Pekný výhlad vraj zvyšuje produktivitu práce“

A je na mieste dodat – s požehnaním a spokojnostou odborov, resp. ich šéfov.
Celá novela má ešte jeden hácik. V apríli ide do parlamentu atam sa môže pozmenit. Všetky dohody by sme tým pádom mali vnímat ako „malo by sa...“. Do praxe by sa mala dostat v júli 2003.

Michal Tulík

Nemedializované závery

O tom, ako sa vyriešili nasledujúce kritické pripomienky odborov, sa v tlaci už akosi nehovorilo:

zníženie nárokov zamestnancov pri dôležitých osobných prekážkach v práci (pri vlastnej svadbe bude poskytovaný den pracovného volna bez náhrady mzdy, zavedenie 6-dnového rocného limitu pre vlastné lekárske vyšetrenie alebo ošetrenie a 6-dnového rocného limitu pre sprevádzanie rodinných príslušníkov do zdravotníckeho zariadenia a OCR, vypustenie doterajšej zvýšenej ochrany matiek, resp. rodicov s detmi do 3 rokov; zrušenie povinnosti zamestnávatelov zabezpecovat plnenie svojich úloh predovšetkým zamestnancami v pracovnom pomere (tým sa podporujú rozvíjajúce sa praktiky „zamestnávania živnostníkov“ na normálne pracovné miesta s negatívnym vplyvom na plnenie odvodových povinností na sociálne, zdravotné a nemocenské poistenie vnezamestnanosti); vypustenie povinnosti zamestnávatela zabezpecovat zamestnancom stravovanie; zrušenie zásady zmluvnosti v otázkach mzdových nárokov (mzdové nároky bude možné upravovat aj v pracovných poriadkoch); povinnost zamestnávatela zabezpecovat plnenie svojich úloh zamestnancami v pracovnom pomere alebo obdobnom pracovnom vztahu; úcast príslušného odborového orgánu alebo zástupcov zamestnancov pri skoncení pracovného pomeru; náhrada mzdy bez zníženia vo výške 12 mesacných priemerných platov pri neplatnom rozviazaní pracovného pomeru zo strany súdu; rušenie nároku na 8 hodín oddychu po pracovnej ceste konciacej po 24:00 hod.; rušenie zásady rozvrhovania pracovného casu na 5 dní v týždni; vypustenie povinnosti zamestnávatela zabezpecit prácu zamestnancom, ktorým bude daná výpoved z dôvodu ohrozenia chorobou z povolania, resp. prekrocenia povolenej expozície; pocas ochrannej doby sa nebude prerušovat pocítanie výpovednej lehoty; bude možnost okamžitého prepustenia zamestnanca odsúdeného za úmyselný trestný cin, hoci dostane len podmienecný trest; znižuje sa ochrana pri hromadnom prepúštaní; vypúšta sa úcast odborového orgánu pri prepúštaní, skracuje sa doba, za ktorú vzniká povinnost náhrady mzdy pri tzv. protiprávnom prepustení z 12 na 6 mesiacov...

---

15. február vyhnal do ulíc milióny ludí po celom svete protestovat proti pripravovanému vojenskému útoku na Irak. Výnimkou nebola tentokrát ani Bratislava, kde svoj nesúhlas prišlo vyjadrit nieco cez 500 demonštrantov.

Ostaneme len ovcami

alebo dáme svojmu životu zmysel?

Sobotnajší pochod proti vojne v Iraku centrom Bratislavy opät raz poukázal na základný nedostatok slovenskej spolocnosti – neschopnost vyjadrit sa k problémom, ktoré sa nás bezprostredne dotýkajú. Nízka úcast demonštrujúcich nielenže daleko zaostávala za ostatnými mestami Európy, ale predovšetkým utvrdila súcasnú vládnu garnitúru v presvedcení, že jej na Slovensku nikto nestojí v ceste, žiadna významnejšia spolocenská sila, ktorá by ju zastavila pri realizovaní svojej arogantnej politiky proti ludom nielen v sociálnej sfére, ale aj v zahranicnej politike.

Kým všade vo svete sú politici tzv. „demokratických“ krajinách citliví na verejnú mienku, slovenská politická elita našu verejnú mienku už roky úspešne ignoruje. V súvislosti s iniciatívou za vypísanie referenda o vstupe Slovenskej republiky do štruktúr NATO už dala niekolkokrát verejne najavo, že akákolvek snaha ludí rozhodnút o svojej budúcnosti je viac ako jedenkrát za štyri roky nežiadúca. A na Slovensku máme predsa už vyše štvrtroka po volbách.

Dedicstvo minulosti?

Slovenská vláda nemusí reagovat na verejnú mienku citlivo. Ked bez akéhokolvek významnejšieho odporu zo strany pracujúcej spolocnosti prešli do praxe zaciatok roka antisociálne novorocné balícky ekonomických opatrení, preco by malo vzniest vlnu masových protestov rozhodnutie o vtiahnutí Slovenska do vojny proti Iraku po boku Georga W. Busha? Aj koncom roka pri oboznámení slovenskej verejnosti s rastom životných nákladov a prenesení bremena kapitalizmu opät raz na pracujúcich, bola verejná mienka zásadne proti. Teraz je rovnako proti poskytnutiu vzdušného priestoru a železnicnej dopravy americkému vojsku.

Vláda sa nám otvorene smeje do tváre a môže byt len vdacná minulému režimu, ktorým tak vehementne opovrhuje, že vychoval spolocnost bez odvahy hovorit nahlas. Averzia pracujúcich ku Komunistickej strane vypestovala u starších generácií odpor k prirodzeným prejavom nesúhlasu, akým je napríklad aj demonštrácia. Nanútené prvomájové pochody Komunistickej strany jednoducho nemohli zanechat v nikom normálnom nic dobré. Ide o to prelomit lady.

(pokracovanie na strane 7)

Vojna v Iraku

O co ide a ako ju ochromit

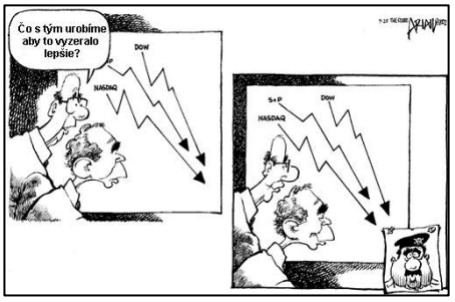

(pokracovanie zo strany 1)

Pokial ide o zbrane hromadného nicenia, aspon teda jadrové, preco ich môže vlastnit Izrael, Severná Kórea, Pakistan ci India, ale Saddám nie? (Cisto v rovine logiky.) Faktom je, že nikto nedokázal, že ich Irak v súcasnosti vlastní a neveria tomu ani zbrojní inšpektori. Oproti tomu, minimálne Pakistan a India ich majú naisto. USA to nejak nevadí. Izrael vedie vyhladzovaciu vojnu proti Palestínczanom, podobne Turecko proti Kurdom na svojom území. Preco vláda USA neútocí na nich? A podobných príkladov je viac.

USA a Británia v Iraku zriadili „bezletové zóny“ pokrývajúce 60 % celého územia, ktoré nemajú žiadnu oporu v medzinárodnom práve. Len za posledných 5 rokov tam pocas vojenských operácií podla OSN zahynulo 300 civilistov. Ked Irak v roku 1988 splynoval 6 tisíc Kurdov, pol roka na to dostal pôžicku od USA v hodnote 1 mld. USD.

Nová mapa sveta, nové sféry vplyvu

Pristavme sa pri úlohe európskych štátov v konflikte, predovšetkým Francúzska, Ruska a Nemecka. Francúzsko a Rusko majú v Bezpecnostnej rade OSN právo veta. Zároven majú s Bagdadom uzatvorené mnohomiliardové kontrakty. Obavy, že o ne prídu, ak sa ich zmocní Washington, sú zrejmé. Na tento fakt nadväzujú dalšie v súvislosti s tažbou a ziskami z ropy.

Zvýhodnená ekonomická pozícia. Zisky jednotlivých korporácií závisia od vztahov so štátmi, ktoré ropu vyvážajú. Diverzifikácia produkcie ropy (otváranie nových zdrojov zásob, ako napríklad v Strednej Ázii alebo návrat iracke ropy na svetové trhy) oslabuje moc OPECu – konzorcia štátov, ktoré vyvážajú ropu. Firmy, ktoré berú ropu od OPEC, si takto posilnujú pozíciu za jednacím stolom. Ak USA obsadia Irak, podla všetkého použijú svoju vojenskú silu v oblasti lobohateniu firiem, ktoré sídlia v USA a nie, dajme tomu, vo Francúzsku.

Zisky a investície. Co sa stane so ziskami? Dali by sa reinvestovat, ako naznacuje výnatok z Washington Post týkajúci sa Saudskej Arábie (WP, 21. 9. 2001): „Od 70. rokov sa mení úloha Saudskej Arábie. Z obrovského dodávatela ropy sa stáva kľúcový americký spojenec a ekonomický partner v regióne. V 70. a 80. rokoch vzpružila medzinárodný bankový systém výnosmi zo svojej ropy. Od roku 1981 zarobili americké stavebné firmy a dodávatelia zbraní vyše 50 miliárd USD ... Investície USA predstavovali v roku 2000 4,8 mld. USD... Americký ropný gigant Exxon Mobil Corp. bol len nedávno vybraný vládou Saudskej Arábie, aby viedol dve z troch konzorcií pripravujúcich projekty súvisiace so zemným plynom a to v hodnote 20-26 mld. USD.“ Zaciatkom marca sa ukázalo, že firma, ktorej do svojho zvolenia šéfoval viceprezident Dick Cheney, získala kontrakt na prestavbu iráckych ropných polí po vojne.

(Ne)závislost na rope. Ropný priemysel nie je len zdrojom ziskov. Produkuje aj dôležitú surovinu - ropu. Hoci USA urcite nie sú závislí na dodávkach ropy zo Blízkeho východu, velká cast sveta, vrátane Európy a Japonska, je. Takže, cím je Washington na Blízkom východe silnejší, tým väcší vplyv má na týchto potenciálnych rivalov. Americký štát nepresadzuje len záujmy ropných korporácií, ale celkové záujmy vládnucej elity. Okrem toho, aj ked sa dnes Amerika nemusí spoliehat na ropu na Blízkom východe, v budúcnosti sa to môže radikálne zmenit. Odbor energetiky len nedávno oznámil, že 70 % ropy spotrebovanej v USA sa bude v roku 2025 dovážat. USA to môže postavit do strategicky nevýhodnej pozície.

Vládny terorizmus doma. Nejde tu však iba o zisky a tažbu ropy. Vojna v Iraku umožnuje odvrátit pozornost od skutocných problémov Bushovej administratívy doma. Napríklad, od faktov ako je jej prepojenie na skorumpovanú Enron Corporation, obrovský a stále rastúci rozpoctový deficit, danové úlavy, ktoré vo velkom zvýhodnujú bohatých, okliestovanie obcianskych slobôd a Bushove odmietnutie dohôd o balistických strelách a globálnom oteplovaní. Aby to malo správny šmrnc chýba už len spomenút, že coskoro sú tu prezidentské volby a Bush vládne krajine, ktorá je momentálne v najväcšej ekonomickej kríze od roku 1929.

V dlhodobom ohlade je vojna o ochrane a posilnení ekonomických záujmov amerického kapitálu. Rovnako ako v prípade Balkánu a Afganistanu a ako tomu bolo vo väcšine ostatných prípadov za posledných sto rokov.

Co bude „po“?

Teroristické útoky z 11. 9. 2001 umožnili preniest expanzívne plány USA (pripravené ešte pred 11. 9.) do reality. Nasleduje snaha získat kontrolu nad Stredným Východom. Casto sa hovorí o bleskovej vojne a zabúda sa aj na možnost „dlhotrvajúceho konfliktu a škaredých následkov.“

Americká predstava o vojne je jednoduchá – porazit nepriatela behom 1-2 mesiacov, podobne ako v prvej vojne v Zálive, v Kosove ci v Afganistane.

V prvých dnoch vojenskej akcie má americká armáda distribuovat potraviny a dalšie predmety, ktoré majú pomôct a zacat potrebnú rekonštrukciu. Oficiálni predstavitelia americkej vlády hovoria, že cielom je uistit Iracanov, že „ludia sa „ihned“ zacnú mat lepšie ako pred vojnou a pripísat toto zlepšenie priamo Spojeným štátom.

Ako pre Washington Post povedal nemenovaný clen americkej administratívy: „Cesta k celému Strednému Východu ide cez Bagdad.“ Stací sa pozriet na mapu. Obsadí sa druhé najväcšie zásobisko ropy a nech už bude irácky režim po vojne akýkolvek (pricom vládne plány USA ani v jednej z 5 možností neuvažujú o niecom, co by sa dalo aspon vzdialene nazvat demokratickým štátom), USA presadia zvýšenie tažby a pokles cien ropy. Dalším dôsledkom by malo byt aj to, že tažbu kvôli naplneniu štátnych príjmov zvýši aj Saudská Arábia. To opät nahráva západným investorom a snahe ovládnut trh s ropou. Britskí labouristickí poslanci myslia ešte viac dopredu – v Saudskej Arábii navrhujú previest puc (prax, s ktorou má americká administratíva velké skúsenosti z Latinskej Ameriky), krajinu rozdelit a vytvorit tak novú mapu celého Stredného Východu.

Ak sa to podarí, nielenže si USA poistia svoj súcasný a budúci dopyt po rope, ale budú môct kontrolovat aj konkurentov vo Francúzsku, Nemecku, Rusku a Cíne. Preto sa elity týchto krajín tak velmi stavajú proti vojne. USA sa snažia viest politiku „rozdel a panuj“: dosiahnut, aby vedúce postavenie v EÚ nezískali ani Francúzi ani Nemci.

USA ukázali vojnou na Balkáne EÚ a hlavne Francúzsku a Nemecku, že sú najsilnejšou vojenskou silou. Podporujú rozšírenie EÚ a NATO a touto politickou cestou sa snažia získat si vplyv v koridore Východnej Európy a Strednej a Východnej Ázie. Nutne ale musia znížit vplyv Nemecka, Francúzska, Ruska a Cíny.

Niektoré fakty súvisiace s vojnou v Iraku som tu rozoberal len v krátkosti. Viac miesta som chcel venovat tomu, ako môžeme MY bojovat proti vojne. Historické i aktuálne súvislosti vojny boli dost obsiahle spracované vo všetkých zdrojoch, ktoré uvádzam na konci clánku. Vrele doporucujem!

Kamaráti,
Som v poriadku – nie je potrebné, aby sa sekcie MAP zamestnávali niecím, co si viem rucne-strucne vybavit aj sám. Dakujem za ochotu, dobre viem, že sa na vás môžem spolahnút.
Myslím si ale, že v súcasnosti musí MAP sústredit všetky sily, aby zastavila deštruktívne plány, s ktorými prichádza kapitalizmus s historickou podporou lavice a momentálne aj casti anarchistického hnutia, ako sme to videli v Ríme pocas akcií 15. februára – nezmyselné demonštrácie proti vojne, ktoré vytvárajú „pacifistický“ kontajner, ktorý má utešit a obalamutit svedomie cloveka a vycerpat sily a ktorý neurobí nic konkrétne pre zastavenie vojny. Myslím si, že vojnu je možné zastavit jedine zovretím ekonomického systému: vojna JE ekonomickým mechanizmom a zastavíme ju jedine tak, že docielime jej anti-ekonomickost. Vojnovú mašinériu teda môžeme zastavit jedine generálnym štrajkom, kampanami bojkotu nadnárodných korporácií a všadeprítomnou protivojnovou kultúrou.

Za sociálnu revolúciu,
Gino Ancon
(Gino je sekretár USI-MAP pre sektor umenia a remesiel. V úvode reaguje na napadnutie neonacistami zaciatkom roka)

Ako vlády ženú ludí do vojny

Ráno 13. 2. 2003 dostalo ministerstvo zahraniciných vecí nótu vlády USA, v ktorej americká strana žiada o povolenie železnicnej a cestnej prepravy, personálu a techniky Ozbrojených síl USA cez územie SR za ucelom akcií týkajúcich sa Iraku. Vláda odpovedala hned popoludní. Súhlasila. Podobne sa zachovala aj pocas krízy v Kosove, kedy uvolnila železnice na prevoz vojenskej techniky.

Vlaky majú prechádzat trasou Kúty-Štúrovo (181 kilometrov, asi 4 hodiny cesty, s prednostným právom prepravy a ochranným sprievodom!).

Máme nejakú možnost nieco stým urobit? Urcite! Co? Nechajme sa inšpirovat talianským a írskym príkladom odporu proti vojne...

Taliansko: Zastav ten vlak!

Masové protivojnové demonštrácie z 15. 2. (F15) nezastavili transporty vojakov a materiálu z amerických základní do oblasti Perzského zálivu. Nezastavili sa ani protesty. Týžden po F15 povolil minister obrany Martino použit verejnú dopravu na prevoz vojenského materiálu (bez súhlasu parlamentu). Protivojnové hnutie odpovedalo zastavovaním vlakov.

Od 21. februára sa snažili stovky ludí zablokovat 26 konvojov smerujúcich z malej stanice na severovýchode Talianska do vojenského tábora Darby blízko Pisi. Boli naložené prvé 2 vlaky s vojenskými vozmi a vybavením. V daka rýchlej reakcii železniciarov, ktorí informovali protivojnových aktivistov, bola zorganizovaná demonštrácia. Jeden z vlakov sa podarilo na niekolko hodín zdržat, druhý stihol odíst. Nemala to ale byt lahká cesta.

Efektívna komunikacná siet medzi protestujúcimi, casto operujúcimi v malých skupinkách o 20-30 ludoch, vyústila do viacerých akcií. Mobilné blokády pocas celej dlžky trate, zapalovanie ohnov na kolajniciach ci zatarasovanie ciest spôsobili, že vlaky sa museli niekolkokrát zastavit a menit trasu cesty. Vlak sa do ciela dostal s niekolkohodinovým meškaním.

Záver dna ukázal, že demonštranti nebudú sami. Železniciari vyhlásili (za tichej podpory odborov, že budú bojkotovat úkony spojené s chodom vlakov). Odmietli pracovat a demonštrantom poskytli logistickú podporu (informácie o trasách, cestovný poriadok atd.) potrebnú k vybudovaniu blokád. Dokári v Livorne pohrozili štrajkom v prípade, že sa od nich bude chciet, aby nakladali vojenské vybavenie.

22. 2. zacala blokáda vlaku plného amerických tankov smerujúceho zo základne vo Vicenze do Darby.

Od 23. februára sú všetci zamestnanci železníc považovaní za „vojenské osoby“. Potom ako Rakúsko odmietlo povolit prepravu amerických vojsk cez svoje územie z Nemecka do Talianska, sa americké transporty vozia cez Holandsko. Ešte dodám, že napriek nevôli nemeckej vlády dat súhlas svojnou v Iraku, 12. februára oznámil kancelár Gerhard Schröder, že v prípade vojny Nemecko umožní americkým a britským jednotkám plne využívat nielen vzdušný a pozemný priestor, ale aj vojenské základne (aj ked k vojne nebude mandát Rady bezpecnosti OSN...).

Taktika

Kedže „vlaky smrti“ premávali v rovnaký cas ako bežné vlaky, co môže byt lahšie ako zastavit vlak pred nimi? Zacala kampan „Brzdi vojnu“. Aktivisti nasadli do civilných vlakov a tahali rucné brzdy, cím zdržali vojenské vlaky, ktoré išli za civilnými. Pozoruhodné je, že neboli zaznamenané žiadne stažnosti cestujúcich, ktorí v niekolkých prípadoch prejavili velkú podporu a odmenili aktivistov potleskom.

Blokády, zhromaždenia, okupácie a protesty vsede sa rozšírili ako požiar. Obrovskou pomocou boli alternatívne médiá ako Global radio, Radio Sherwood a Independent Media Center (Indymedia). Prinášali živé vstupy z protestov, radili demonštrantom ako sa dostat na miesta, kde sa práve protestuje, vyzývali k sledovaniu vlakov, poskytovali právnu podporu a fungovali ako fóra pre diskutovanie o metódach a formách obcianskej neposlušnosti (napríklad na Indymedia jeden železniciar vysvetloval ako sa dá bez ujmy na zdraví nastavit cervená na semafore).

25. februára bolo zrejmé, že blokády uspeli a spôsobili vážne narušenie vojenských manévrov. Do ciela sa dostalo len 8 vlakov. Bolo vydané rozhodnutie, že vlaky budú jazdit vnoci a cast nákladu sa prevezie dialnicami (co spôsobilo velké meškanie a zápchy). Americká armáda zacala jednat so Slovinskom o možnosti presmerovania zvyšných vlakov. Do Turecka by išli cez Madarsko, Rumunsko a Bulharsko.

Poucenie

1. Obcianska neposlušnost dokázala spojit široké spektrum sociálnych síl. Jednota so železniciarmi a odbormi umožnila nielen prístup k logistickým informáciám, ale demonštranti získali aj väcší kredit vo verejnosti, ktorej velká cast bola dost opatrná účastnit sa aktov obcianskej neposlušnosti.
2. Aby bola priama akcia úspešná, nie sú potrebné stuhnuté centralistické organizacné štruktúry.
3. Nemá zmysel sediet a cakat, že niekto zorganizuje nejakú velkú demonštráciu. Šikovne zorganizovanými malými lokálnymi akciami môžeme rovnako mocne a efektívne prejavit naše odhodlanie zastavit vojnu. K zastaveniu amerických plánov netreba nutne tisíce ludí.

Írsko: Zastav to lietadlo

Toto je príklad letiska Shannon. V auguste 2002 sa tam na demonštrácii zúcastnilo 70 ludí, ktorí úspešne ignorovali policajné rozkazy zostat mimo letiska. Ich vstup do areálu letiska spôsobil, že americké lietadlá, ktoré tankovali museli odletiet. O niekolko týždnov sa tam v noci dostal jeden aktivista a posprejoval americké nákladné lietadlo. Pre masmédiá to bola bomba a funkcia letiska sa dostala do verejnej diskusie.

(pokracovanie na strane 7)

CD, *.mp3, *.divx, *.mpeg a tie dalšie alebo

Kultúra pre nás, nemajetných

Tí, ktorí ste kedysi boli zapojení (alebo stále ste) vDIY (do it yourself =urob si sám) kultúre si určite pamätáte na niekdajšiu „kauzu“ vcasoch, ked sa na hudobný trh dostávali prvé CD-cka. Vtedy sa skoro každý postavil proti tejto technologickej novinke, hlavne z dôvodu, že CD nosice boli prakticky nekopírovatelné a hrozne drahé. Aj ja sám som v tých casoch proti nim všemožne bojoval a bojkotoval ich (hlavne preto, že som na nich nemal :)). Ked sa nad tým všetkým dnes zamyslím, tak mi to pripadá smiešne, že na jednej strane sa odsudzovali CD a na druhej strane sa plne podporovali LP aEP platne, ktoré boli a sú dost drahé a už to pomaly ani niet na com prehrávat. Gramofóny sa kupujú cím dalej tým horšie, nehovoriac o komponentoch. Jednému môjmu známemu sa minule zlomila ihla. Nová ho stála 1200 Sk. Svojej žene to radšej ani nehovoril :).

Týmto článkom sa chcem pripojit k tej drvivej väcšine ludí, ktorí kašlú na nejaké autorské práva a smelo si CD kopírujú a nahrávajú. A kašlú na nejaké propagacné filmy slovenských „umelcov“, ktorí sa snažia prehovorit nám do duše aby sme si kupovali originálne CD akazety, rádovo za stovky korún. Najcastejší dôvod je ten, že ak sa nebude kupovat, vydávat nebudú môct ani naše oblúbené kapely. Hmmm. Je to pravda, žijeme vkapitalizme, ktorý vníma umenie inak. Ak si chcete kúpit kópiu obrazu od Salvadora Dalího (aj s rámom), tak vám stací íst do Baumaxu do oddelenia farieb. Spolu s latexom si môžete domov odniest aj trochu umenia :) Pozrite. To, co hovoria slovenskí „umelci“, ma nezaujíma. Ich tvorba stojí väcšinou za ho... Na Slovensku vydáva CD-cka aj Zdena Studenková. Co na tom, že potom na jej výtvor sadá prach vo vitríne alebo vo výpredaji. Kolko iných kvalitných kapiel by tie peniaze využilo lepšie.

Na Slovensku je zopár kapiel, na ktoré dám aj 150,- za vstupné. Ale to sú väcšinou ludia, ktorým je nejaké kopírovanie ukradnuté. Skutocným umelcom je to jedno. Tí sú radi, ak sa ich dielo dostáva medzi viac a viac ludí. Pre niektorých sú však prachy dôležitejšie a tak to dopadne. Zaujímavé je to, že kapely, ktoré majú dostatok penazí sa vždy ozývajú ako prvé. Ako to bolo vprípade Napsteru. Pre tých, ktorí nevedia o co ide : bola to internetová stránka, kde sa dali volne stiahnut snád všetky piesne snád všetkých umelcov. Samozrejme, niekomu sa to nepácilo a zacal proti tomu brebtat. Taká Metallica, ktorá kedysi zacínala ako undergroundová kapela, bola jedným znajväcších odporcov Napsteru. Bubeník Ulrich si asi chcel kúpit palicky z ebenu (alebo „drbátko ze slonoviny“ hail Homer Simpson :)). „Punková“ kapela zložená zpanákov oblecených vznackových handrách zvaná Iné kafe vydala ako prvá na Slovensku nekopírovatelné CD. Hehe... Týžden po jeho vydaní sa objavilo na zoznamoch s nelegálnymi kópiami. Síce tých týpkov z Iné Kafe nepoznám osobne, ale nerobia na mna dojem nemajetných... Ja mám svedomie cisté. Skutocný umelec sa poteší, že niekto jeho hudbu pocúva, ci už je to legálne alebo nie. Biznismen to nikdy nepochopí. Umenie je v kapitalizme len tovar. Cím je tovar predávanejší, tým je (pre vydavatelov) lepší. Ono to prakticky ani nemusí byt dobré. Stací poriadna agresívna propagácia a reklama aludia si to už kúpia. Pokial budú peniaze na prvom mieste, umenie bude len cestou k nim. Skutocné umenie si cestu k ludom už nájde. Ale nie o tom som chcel.

Obcas si precítam nejaký casák venovaný pocítacom a casto sú tam písané rady ludom, ktorí si kupujú nové pocítace. Vtakýchto casopisoch vám samozrejme poradia len to, co je v hraniciach legálnosti. Jedno vám však poradím ja. Ak si budete kupovat pocítac, urcite si kúpte kvalitnejšiu grafickú kartu s TV výstupom. Nebudete lutovat. A ak sa vám podarí našporit si aj na napalovacku - vyhrali ste! Ak nie, cítajte dalej...

Dnes už hádam v každom väcšom meste nájdete cloveka, ktorý si prilepšuje alebo sa dokonca živý nelegálnym napalovaním CD-ciek.

Hudba

Najskôr je to hudba. Cisté, vcelku kvalitné CD si môžete kúpit už aj za 20 sk, co je niekedy skoro opolovicu menej ako kazeta. Pravda, dá sa napálit len raz. Viackrát napalovatelné CD stojí dvakrát-trikrát viac, ale hádam sa to casom zníži. Ak teda poznáte takéhoto cloveka, máte o hudbu postarané. V zoznamoch týchto ludí nájdete stovky albumov známych aj menej známych interpretov. Niektorí vám dokonca môžu napálit na jedno CD aj 8-10 albumov vo formáte mp3 a vy si to potom môžete napálit samy vo formáte prehrávatelnom na obycajnom CD prehrávaci. Prepálené CD stojí 80-120 Sk (resp. a k je to váš známy, tak vás to bude stát len cenu cistého CD. Ako sa už len dohodnete :). Niektorí „distribútori“ vám dokonca môžu predat CD skoro nerozoznatelné od originálov, s farebnou potlacou na CD a farebným obalom. Tieto CD však stoja viac. Tak od 150 do 250 sk.

Softwér

Ak si teda kupujete nový pocítac, potrebujete tam samozrejme aj nejaký softwér. Windows je dost nestabilný a že vraj aj málo bezpecný, ale tú sracku má asi každý (ja tiež :)) takže ju použijem ako príklad. Originálne balenie windowsu stojí od 3 500 Sk do 6000 Sk. Microsoft Office stojí nad desat litrov. Cíže, suma sumárum, vyjde vás to na takých 15 000. Mna to vyšlo na celých 42,80 Sk (za dve CD :)). Ešte aj chlapík z firmy odkial som si kupoval pocítac mi vyšiel vústrety a povedal mi, že ked chcem, môže mi windows nainštalovat on, pricom mu nezáležalo, ci je to originál alebo prepálené. Možno sa vám zdá, že je to nezmysel radit ludom, aby si neku povali originálny softwér, že to vie každý. To by ste sa divili, kolkých ludí poznám akolkých som sám videl ako si ho kpocítacu kúpili. Takže, ak si to spocítate tak namiesto 25 litrov (tolko stojí vcelku kvalitný stroj), zaplatíte 40 000 Sk, co je pre mnohých z nás už nemyslitelné. Cíže, smelo kopírujte, Billy Gates si možno nekúpi nový ostrov niekde v Karibiku, ale vy si aspon dáte nejaké to pifko alebo si kúpite nieco iné (napríklad nejaké napálené hudobné CD s oblúbenou kapelou ako darcek pre toho, koho máte rád/a:).

Filmy

A toto je dôvod, kvôli ktorému píšem tento clánok. Mám hrozne rád filmy a hrozne som rád, ak si ich môžem pozriet voriginali s titulkami. Do kina zájdem len raz za cas, lebo je to drahé a dost ma ruší šuštanie sáckov schrumkami acinkotanie fliaš scolou ludí, ktorí nepochopili, že kinosála nie je jedálen. Požicovne sú dost problém, lebo film stojí tak 30-40 Sk afakt je ten, že som spokojný tak sjedným filmom zdesiatich, plus velakrát málo kvalitný dabing mi dobrý zážitok zfilmu dost pokazil. V požicovniach sa síce dajú požicat aj DVD-cka, ale prehrávac cosi stojí a ešte k tomu casto potrebujete telku, na ktorej sa dá nastavit pomer horizontálnej a vertikálnej velkosti obrazu (16:9, 4:3). Ak to nemáte tak vám hrozí, že Neo a Trinity budú mat hlavy natiahnuté ako kukurice :)).

Kedysi boli DVD-cka oznacované ako nekopírovatelné médium. Samozrejme, že sa našlo zopár šikovných ludí, ktorí dokázali, že to nie je pravda a dnes sa DVD smelo kopírujú.

Pôvodne boli filmy na CD dost nekvalitné. Boli to hlavne filmy, ktoré sa nahrávali obycajnou kamerou z plátna kina alebo z obrazovky telky. Ak ste mali „štastie“, mohli ste na plátne zahliadnut tiene hláv divákov alebo vypocut si nejaké rozhovory alebo ich citové prejavy pri niektorých drsných scénach :)). Casy sa menia a aj pocítacoví piráti sa zdokonalujú a dnes sú filmy na CD vo vynikajúcej DVD kvalite (obrazovej aj zvukovej). Trochu horšie je to niekedy s titulkami, ktoré nie sú vždy kvalitné ale aj to sa už zlepšuje. Inác, niektorí ludia píšuci titulky majú zmysel pre humor, takže v nudných scénach si môžete precítat v titulkoch nieco ako „Nudáááá“, „Hej! Nehraje to v pozadí Offspring?“. Zatial najvtipnejší sa mi zdal preklad v jednej z posledných scén filmu XXX, kde Samuel L. Jackson povie cosi ako „OK. But hurry!“ s titulkami „OK. Ale metelesku-plesku!“ :). To len tak, by the way...

Ak si teda kúpite comp skvalitnou grafickou kartou a TV výstupom, co som spomínal vyššie, tak sa dá obraz preniest do televízora, co je super, pretože pozerat film na takom 15 palcovom monitore vo formáte 16:9 nie je sranda. Stací jeden kábel na prepojenie compu a telky a máte po probléme. Ak sa tomu až tak nerozumiete, spýtajte sa niekoho. Dnes máte všade plno týpkov, ktorí vám radi pomôžu a ešte budú radi, že si dokážu, že to vedia.

Dalšia výhoda filmov na CD je aj to, že ich casto vidíte ešte pred premiérou v kine a tak sa môžete rozhodnút co nan pôjdete do kina alebo nie. Ušetríte spústu prachov za kino alebo požicovnu. Hm... na 8 mílu do kina urcite nepôjdem a to som sa tak chystal :)

Bacha!

Všetko ocom tu píšem je nelegálne a preto by ste si mali uvedomit, že kupovanie alebo šírenie takýchto CD je trestné. Pravdepodobnost, že chytia a uväznia nejakého distribútora je velmi malá. Ak sa to však stane, môže sa stat, že ak ste si CD od neho objednávali poštou, má vaše adresy v pocítaci a dostane sa k nim polícia. Minule sa to stalo môjmu známemu. Zavolali si ho na políciu aspýtali sa ho, že kde má tie napálené CD, co si objednali a on im na to, že všetky boli chybné a vyhodil ich. A tým to skoncilo. Ved aj fízli si radi objednajú nejaké to CD :). Najlepšie je ak si CD kupujete osobne alebo cez niekoho, kto tú osobu pozná osobne.

Aby bolo jasno!

Nekupujem si prepálené CD s nakopírovanou hudbou, filmami a softwérom preto, lebo „anarchisti“ to tak robia. Mám rád umenie, ale velakrát nan nemám peniaze. Tak to riešim takýmto prirodzeným spôsobom. A vôbec ma nežerie svedomie, že porušujem nejaké autorské práva, ktoré sú aj tak len o prachoch.

(fd)

Mor sa šíri...

O Novom Slobodnom Slovensku (NSS) a aj o jeho aktivitách sme na stránkach našich novín informovali už niekolkokrát (len pre zopakovanie - jedná sa o východoslovenské obcianske združenie, ktoré sa snaží svoje neonacistické aktivity skryt za frázy o samostatnom asilnom slovenskom štáte). A aj ked je to fakt na nasratie, budeme o nich hovorit opát.

Pohlavári NSS sa totiž zrejme rozhodli, že na východe už pre slovenský národ vykonali dost, na rozdiel od stredu Slovenska, kde sme (až doteraz) neboli nútení pozerat sa na ich tupé neonacistické ksichty. Stretnutie s „obcanmi“ si dali v jednom stredoslovenskom meste známom hlavne rasistickými vyhláseniami jeho primátora na adresu rómskej komunity - v Žiline ato priamo na Hlinkovom námestí. Provokatívnejšie miesto sa im asi už nepodarilo nájst.

Ako som zistil, akákolvek forma verejného odporu je vtomto meste nerealizovatelná. (A tu by som sa chcel na chvílu pristavit – Žilincania, ktorí máte v krcme plnú hubu žvástov o antifašizme, kde ste? To ste už natolko prepití, že vám okrem toho kecania nezostáva energia absolútne na nic? Uvedomujete si, že zatial ešte menšina náckov dokáže byt omnoho akcnejšia a odvážnejšia ako väcšina „antifašistov“?) Na spomínané námestie som sa predsa rozhodol íst v „inkriminovaný“ den (22. 2. 2003) aspon pozriet.

Dorazil som pár minút po zaciatku „akcie“ (asi tak o 14:10). Na námestí, ktoré sa mi zdalo vtakýto den ahodinu na Žilinu nejaké príliš živé (bolo to ale spôsobené skôr tým, že Tesco bolo ešte otvorené, urcite ich tam neprilákali clenovia NSS avidina ich neskonale duchaplných prejavov), bol postavený akýsi prístrešok, pred ktorým stáli asi ludia z NSS. Dvaja držali v rukách slovenské vlajky, jeden na pravej adruhý na lavej strane. Medzi nimi stál recník a hlasom, ktorému bolo dost mizerne rozumiet práve cosi hovoril do megafónu. Aby som obraz námestia úplne dokreslil - vnútri, v prístrešku bola zavesená cierna vlajka NSS a pár krokov od neho stálo cierne auto, takisto so znakom NSS.

Posluchácov, ktorí boli rozostavení v polkruhu pár metrov od „prednášajúceho“, tvorili neonacisti (ako inak, ale kupodivu slušne oblecení v hadroch od firmy Lonsdale) a asi tak 5 chodcov, ktorí sa pri tomto divadle pristavili.

Neviem presne zreprodukovat, ocom boli prejavy. Ako som už spomínal, zrozumitelnost megafónu asi pozná každý, kto ho už niekedy pocul. Navyše, k „davu“ som sa nemohol priblížit natolko, aby som pocul aspon trochu lepšie. Z tých pár slov, co som zachytil ale išlo (ako vždy) o brnkanie na strunu citov. Nikto z nás vraj nechce, aby vo vojnách zomierali slovenskí vojaci (nechceme, aby zomieral nikto, nám na národnosti nezáleží, NSS áno). NSS na tento problém poukazuje bez toho, že by sa aspon trochu pokúsili analyzovat sociálnu situáciu ahladat pravé príciny problému a zameriavajú sa na nikomu (teda okrem náckov) nic nehovoriace kecy o národe a vlasti. Tak to nakoniec robia všetci ultrapraviciari. Ideológia NSS ale nie je predmetom tohto clánku a preto podme spát k zhromaždeniu, hoci sa toho o nom už vela povedat nedá. Skoncilo okolo 15:00 slovenskou hymnou aviac neviem. Snažil som sa co najrýchlejšie wpadnút, aby som náhodou nedostal po ceste od nejakého „vlastenca“ po papuli. Skoro som zabudol - „zhromaždenie“ malo za ciel agitovat za podpísanie petície za referendum o NATO.

Na záver už len pár vecí, ktoré ma pri premýšlaní o akcii NSS napadli:

1) slovenskí neonacisti sa už nielenže organizujú, ale pomaly a isto zacínajú vystrkovat rožky

2) ak sa im vcas nepostavíme, za chvílu budú predstavovat ešte väcšiu hrozbu ako doteraz

3) je nacase budovat reálne antifašistické hnutie, ktoré dokáže reagovat na podobné aktivity náckov, ako bola tá dnešná, pretože momentálne je toto hnutie na zúfalo nízkej úrovni.

Patrik Král

Noviny ŽERME BOHATÝCH vydáva Priama Akcia– clenská sekcia Medzinárodnej Asociácie Pracujúcich.
Noviny sú vydávané na vlastné náklady s cielom agitovat za oprávnené požiadavky pracujúcich proti svojvôli zamestnávatelov a politikov!
Radi uverejníme príspevky o problémoch a bojoch na pracoviskách. Redakcia si vyhradzuje právo krátit texty. Redakcia: Michal Tulík, Fero Daniel, ND. Názory vyjadrené v ŽB nie sú nutne názormi organizácie.
Kontakt: Priama Akcia, PO Box 16, 840 08 Bratislava 48, e-mail: *redakcia@ziplip.com*; Organizacný email: *priamaakcia@ziplip.com* (Bratislava) alebo *pa_vychod@yahoo.com* (Východné Slovensko)